

Årsredovisning

2012

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Jämtland, org.nr 593200-1828, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning för 2012, det 165:e verksamhetsåret.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Jämtland är ett ömsesidigt försäkringsbolag som inom Jämtlands län erbjuder sina kunder ett heltäckande försäkringsskydd och närliggande finansiella tjänster. Länsförsäkringar Jämtland är marknadsledande på flertalet områden och försäkrar över 50 procent av privatmarknaden och drygt 40 procent av företagsmarknaden.

Förutom den del av bedriven verksamhet, där Länsförsäkringar Jämtland har egen koncession, förmedlas djur- och grödaförsäkring till Agria Djurförsäkring samt livförsäkring till Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv. Till Länsförsäkringar Bank förmedlas in- och utlåningstjänster och till Länsförsäkringar Fondförvaltning förmedlas köp och försäljning av andelar i investeringsfonder.

Även för de förmedlade affärerna har Länsförsäkringar Jämtland kundansvaret. Länsförsäkringar Jämtland deltar också i länsförsäkringsgruppens gemensamma återförsäkringssystem. Avgiven återförsäkring går till Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Jämtland tar emot återförsäkring från Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Liv.

Den totala affärsvolymen för ovanstående affärer fördelar sig enligt nedanstående (Mkr).

	2012	2011
<u>Sakförsäkring, premieinkomst</u>		
Direkt egen affär	393	396
Mottagen återförsäkring	38	37
<u>Förmedlad försäkring, premieinkomst</u>		
Djur *	4	6
Livförsäkring	129	145
<u>Finansiella tjänster</u>		
Bank, inlåning 31/12	1 223	998
Bank, utlåning 31/12	2 942	2 730
Fonder, marknadsvärde 31/12	81	61

* Från och med 2011 ingår inte premieinkomst för förmedlad försäkring smådjur, då kundansvaret flyttats till Agria.

Organisation och struktur

Länsförsäkringar Jämtland ingår som ett av 23 självständiga, lokala och kundägda Länsförsäkringsbolag i länsförsäkringsgruppen. För länsförsäkringsbolagens gemensamma service och utvecklingsverksamhet äger bolagen tillsammans Länsförsäkringar AB. Helägda dotterbolag till Länsförsäkringar AB (LFAB) bedriver livförsäkring, bank- och fondverksamhet, industriförsäkring, trafikförsäkring samt djur- och grödaförsäkring. Länsförsäkringar Jämtland äger 2,5 procent av aktiekapitalet i LFAB och ägarrollen utövas av Länsförsäkringar Jämtlands styrelseordförande och vd på ägarkonsortiets möten.

Länsförsäkringar Jämtland är ett självständigt bolag och bolagsformen är ömsesidigt försäkringsbolag, vilket betyder att Länsförsäkringar Jämtland ägs av sakförsäkringsskunderna. Dessa väljer ledamöter till fullmäktige vid valmöten i länets åtta kommuner. Ledamöter väljs på treårsmandat och för närvarande är det 47 fullmäktigeledamöter som företräder sakförsäkringstagarna på bolagsstämman. Bolagsstämman utser

styrelsen som består av åtta ledamöter. Därutöver ingår två personalrepresentanter i styrelsen.

Länsförsäkringar Jämtland har tre dotterbolag. Det helägda dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB, org.nr 556660-2537, före detta Länsförsäkringar Jämtland Skadeförebygg AB, har under året bedrivit verksamhet bestående av förvaltning av aktier i Humlegården Holding I-III AB. Det helägda dotterbolaget Logen 6 Fastighets AB, org.nr 556763-5163, har inte bedrivit någon verksamhet. Det helägda dotterbolaget Fastighetsmäklarna Sundström & Partner i Östersund AB, org.nr 556343-1443 har under året bedrivit verksamhet bestående av fastighetsförmedling.

Väsentliga händelser under året

Inom EU beslöts under 2011 att skjuta upp starten för det nya regelverket Solvens 2 från 1 januari 2013 till 1 januari 2014. Något formellt beslut har ännu inte fattats inom EU men mycket tyder på att starten för regelverket kommer att skjutas upp ytterligare.

Solvens 2 regelverket syftar till att säkerställa bolagens solvens och ge en ökad transparens och trygghet för kunderna. Länsförsäkringar Jämtland har tillsammans med övriga länsförsäkringsbolag under året fortsatt arbetet med att anpassa solvensberäkningar, organisation, styrning och uppföljning till det kommande regelverket. Parallellt med Solvens 2 pågår även ett gemensamt arbete med anpassning till den nya redovisningen av försäkringskontrakt, IFRS 4, fas 2. Starten för IFRS 4, fas 2 har ännu inte beslutats.

Länsförsäkringar Jämtland förvärvade till 100 procent det tidigare intressebolaget Sundström & Partner i Östersund AB. Det nu helägda dotterbolaget heter Länsförsäkringar Fastighetsförmedling Jämtland AB.

Händelser efter balansdagen

Bolaget har inte fått kännedom om några väsentliga händelser efter balansdagen som påverkar det finansiella resultatet och den ekonomiska ställningen per 2012-12-31.

Medarbetare

Länsförsäkringar Jämtlands framgång är beroende av medarbetarnas engagemang, kompetens och prestationer så att affärsverksamheten blir framgångsrik och ökar konkurrenskraften.

Länsförsäkringar Jämtland arbetar strategiskt med friskvård och hälsa hos medarbetarna. Ett av målen i affärsplanen är att minska sjuktalen och höja frisktalerna, vilket på sikt ska ge lägre kostnader för sjukskrivning samtidigt som företaget framstår som en attraktiv arbetsgivare.

Det aktiva arbetet med friskvård och insatser för snabb rehabilitering ger fortsatt resultat och under 2012 var den totala sjukfrånvaron 2,3 procent, vilket är i nivå med föregående år. Den medarbetarundersökning som genomförts 2012 visar på höga svarsvärden, vilket är ett kvitto på att det inom bolaget finns goda förutsättningar för prestation.

Miljöarbete

Länsförsäkringar Jämtland är sedan juni 2002 certifierade enligt ISO 14001, vilket innebär att bolaget åtagit sig att minska miljöpåverkan och visa på ständiga förbättringar. Att arbeta med miljöfrågor innebär ett långsiktigt arbete där delägare, kunder och samarbetspartners förväntar sig att Länsförsäkringar Jämtland ska agera som en god ”granne”. Genom att långsiktigt minska egen miljöpåverkan, aktivt arbeta med skadeförebyggande verksamhet och ha en dialog med samarbetspartners och övriga intressenter visar Länsförsäkringar Jämtland ett aktivt och kontinuerligt engagemang i miljöarbetet.

Med fokus på att förebygga brandskador samt vattenskador har vi under 2012 besiktat 873 villor, 123 gårdar och 25 hotell och restauranger. Vi har även under året gjort besiktningar hos 22 kunder inom företagsmotor samt 77 flerskadedrabbade kunder.

Vi har även under året haft som miljömål att våra anlitade verkstäder i första hand ska använda begagnade delar och göra plastreparationer vid reparation av bilskador. Resultat efter det gångna året visar att vi uppnått våra mål vilket även påverkat vår miljö positivt.

Resultat och ekonomisk ställning

Premier

Premieinkomsten brutto uppgår till 431 Mkr och är i nivå med föregående år. Det har inte varit några större förändringar inom rörelsegrenarna inklusive mottagen affär.

Sammanlagd premieinkomst brutto framgår av följande tabell (Mkr).

Premieinkomst brutto	2012	2011
Direkt försäkring		
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	86,9	86,5
Företag, lantbruk, fastighet	125,8	122,3
Motorfordon	103,5	107,2
Trafik	67,7	71,0
Olycksfall	9,4	9,0
Summa direkt försäkring	393,3	396,0
Mottagen återförsäkring	37,7	37,2
Summa egen affär	431,0	433,2

Kostnaden för premier för avgiven återförsäkring uppgick till 53,2 Mkr, vilket är något högre än föregående år (49,5 Mkr). Ökningen beror främst på ökade externa återförsäkringspremier inom länsförsäkringsgruppen. Premieintäkt för egen räkning uppgick till 378,1 (373,0 Mkr).

Marknad

Förändringarna i Länsförsäkringar Jämtlands försäkringsbestånd framgår av nedanstående tabell.

Antal försäkringar	2012	2011
Hem, villa, villahem, fritidshus, båt	40 320	40 543
Företag, lantbruk, fastighet	14 641	14 700
Motorförsäkring	76 551	74 843
Olycksfall	11 234	10 884
Summa direkt försäkring	142 746	140 970
Liv	19 883	19 664
Djur *	2 122	2 745
Summa förmedlad försäkring	22 005	22 409
Summa direkt och förmedlad försäkring	164 751	163 379

* Från och med 2011 ingår inte antal förmedlade försäkringar smådjur, då kundansvaret flyttats till Agria.

Skador

Skadekostnaden brutto uppgick under året till 314,6 (366,8) Mkr. I denna kostnad ingår skaderegleringskostnader med 24,4 (22,1) Mkr. Återförsäkrares andel av skadekostnaden var 20,4 (51,6) Mkr, vilket innebär att skadekostnaden netto blev 294,1 (315,2) Mkr. Skadeprocenten f.e.r. uppgick till 77,8 (84,5) procent. Motsvarande genomsnittliga skadeprocent under senaste femårsperioden har uppgått till 78,0 (78,6) procent. Länsförsäkringar Jämtlands skadefrekvens blev 108 (101) skador per 1 000 försäkringar. Motsvarande genomsnittliga skadefrekvens under senaste femårsperioden har uppgått till 96 (93) skador per 1 000 försäkringar. Avvecklingen av tidigare års avsättningar för oreglerade skador f.e.r. resulterade i ett positivt totalt avvecklingsresultat på 1,3 (1,8) Mkr, vilket har minskat årets skadekostnad.

Kapitalförvaltning

Direktavkastningen uppgick till 29,9 (23,5) Mkr. Orealiserade värdeförändringar netto i placeringstillgångarna blev sammantaget 58,3 (-70,8) Mkr. Den totala kapitalavkastningen efter avdrag för kostnader uppgick till 88,2 (-47,4) Mkr.

Verkligt värde på Länsförsäkringar Jämtlands placeringstillgångar, inklusive likvida medel, uppgick vid verksamhetsårets slut till 1 516,4 (1 432,7) Mkr enligt följande struktur.

	2012		2011	
	Verkligt värde	Andel %	Verkligt värde	Andel %
Byggnader och mark	97,3	7	96,5	7
Aktier i intressebolag	6,5	1	5,7	1
Aktier och andelar	771,7	50	822,6	56
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	347,9	23	441,3	32
Lån m.m.	1,9	-	1,6	-
Summa placeringstillgångar exkl. likvida medel	1 225,3		1 367,7	
Likvida medel	291,1	19	64,7	4
Summa placeringstillgångar inkl. likvida medel	1 516,4	100	1 432,4	100

Resultat

Försäkringsrörelsens tekniska resultat i koncernen uppgick till 13,9 (-44,0) Mkr. Resultat för finansrörelsen och förmedlad affär uppgick till 59,0 (-61,0) Mkr. Det sammanlagda resultatet blev 72,9 (-105,1) Mkr före skatt. Efter skatt uppgick årets resultat till 81,8 (-80,0) Mkr.

Redovisningsprinciper

Länsförsäkringar Jämtland tillämpar, från och med 2010, i sin koncernredovisning fullt ut de av EU antagna internationella redovisningsstandarder IFRS (International Financial Reporting Standards) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee, såsom de godkänts av EG-kommissionen för tillämpning inom EU.

Moderbolaget upprättar sin redovisning enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag samt RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Detta innebär att moderbolaget i de flesta fall tillämpar motsvarande IFRS som i koncernredovisningen. Den största avvikelserna gäller redovisning av fastigheter.

Resultatet av årets verksamhet och den ekonomiska ställningen den 31 december 2012 för koncernen Länsförsäkringar Jämtland och moderbolaget framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Uppgifterna avser koncernen.

Belopp i Mkr	2012	2011	2010	2009	2008
RESULTAT					
Premieintäkter f.e.r.	378,1	373,0	370,9	378,7	375,7
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	9,8	11,5	25,8	22,0	20,7
Försäkringsersättningar f.e.r.	-294,2	-315,2	-304,3	-261,6	-286,9
Driftkostnader	-79,8	-83,4	-80,2	-80,6	-79,7
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen före återbäring	13,9	-14,1	12,2	58,5	29,8
Återbäring	-	-30,0	-	-	-
Tekniskt resultat i försäkringsrörelsen	13,9	-44,1	12,2	58,5	29,8
Återstående kapitalavkastning	78,4	-58,9	75,5	103,2	-160,4
Övriga intäkter och kostnader	-19,4	-2,1	-1,3	-2,3	1,7
Resultat före dispositioner och skatt	72,9	-105,1	86,4	159,4	-128,9
Årets resultat	81,8	-80,0	62,9	116,8	-91,5
EKONOMISK STÄLLNING					
Placeringsstillgångar verkligt värde	1 225,3	1 367,7	1 492,7	1 377,0	1 202,6
Premieinkomst f.e.r.	377,8	383,7	364,7	383,2	387,5
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r.	609,5	598,3	573,1	530,3	518,1
Konsolideringskapital					
Beskattat eget kapital	868,9	785,8	865,7	804,0	679,5
Uppskjuten skatt	146,4	157,5	182,6	166,0	140,7
Obeskattade reserver	-	-	-	-	-
Övervärde i intressebolag	-	-	-	-	-
S:a konsolideringskapital	1 015,2	943,3	1 048,3	970,0	820,2
Konsolideringsgrad i procent	269	246	287	253	212
Kapitalbas	937,6	885,2	998,1	924,4	780,7
Solvensmarginal	80,6	77,2	75,0	74,9	81,7
Nyckeltal försäkringsrörelsen					
Skadeprocent	77,8	84,5	82,0	69,1	76,4
Driftkostnadsprocent	20,9	22,4	21,6	21,3	21,2
Totalkostnadsprocent	98,7	106,9	103,6	90,4	97,6
Kapitalavkastning i procent					
Direktavkastning	1,1	1,1	3,3	1,8	3,3
Totalavkastning	6,3	-3,0	7,5	9,9	-9,8

Verksamhetens risker och riskhantering

Risker utgör en väsentlig del av Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsmiljö och affärsaktiviteter. För att hantera riskerna har Länsförsäkringar Jämtland tydligt definierade strategier och ansvarsområden tillsammans med ett starkt engagemang för riskhanteringsprocessen. Huvudsyftet med riskhanteringen är att säkerställa att riskerna identifieras, att riskvärdering är oberoende och att kapitalbasen är tillräcklig i förhållande till riskerna. Detta är viktigt för att med hög säkerhet garantera utfästelser som gjorts mot kunder.

Försäkringsrisker

Länsförsäkringar Jämtlands riskportfölj bedöms vara väl balanserad. Försäkringsrisken återspeglas i Länsförsäkringar Jämtlands skadeprocent f.e.r. som för senaste femårsperioden utgör 78,0 procent. Mottagen återförsäkring innehåller till större delen svensk affär. Premieintäkt f.e.r. i mottagen återförsäkring uppgår till 28,9 Mkr och utgör 8,0 procent av total premieintäkt. Största enskilda risk i mottagen återförsäkring utgör den i affären ingående Nordiska Kärnförsäkringspoolen. Maximal ansvarighet per skadehändelse i kärnförsäkringspoolen uppgår till 550 000 euro.

Den avgivna återförsäkringsaffärens syfte är främst att minska försäkringsrisken. Länsförsäkringar Jämtlands självbehåll per risk och per skada är 11 Mkr med undantag för olycksfallsaffären där självbehållet är 2 Mkr samt motorfordons- och trafikaffären med ett självbehåll på 1 Mkr respektive 1,6 Mkr. Utöver detta finns ett stop loss-skydd som börjar gälla då den samlade skadekostnaden för egen räkning uppgår till 90 procent av intjänad premie. Ersättningen kan högst utgå med 20 procent av intjänad premie inklusive motorkasko men exklusive olycksfall och trafikansvar. För 2012 är självbehållen oförändrade jämfört med 2011.

Marknadsrisker

Marknadsrisken definieras som risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. I marknadsrisk ingår aktiekursrisk, valutakursrisk, ränterisk och fastighetsrisk.

Aktiekursrisken är den enskilt största marknadsrisken. Totala aktieexponeringen i koncernen är 778 (828) Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i LFAB-aktier, aktier i Humlegården Holding I-III AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB, aktier i fastighetsbolaget Diös AB, samt i aktiefonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner minskar den totala aktiekursrisken.

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier. Sammanlagda värdet vid årets slut var 170 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

Verkligt värde på räntebärande placeringstillgångar utgjorde vid räkenskapsårets utgång 348 Mkr. Ränterisken på statsobligationsfonden påverkar resultatet med cirka 1,0 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån. Den genomsnittliga durationen i placeringar i räntebärande papper uppgår till 0,95.

Exponeringen i fastigheter uppgår till totalt 97,3 (96,5) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena går ned till följd av olika omvärldsförändringar. Risken är dock begränsad då fastigheter utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att fastigheter uteslutande används i den egna rörelsen.

Utöver försäkringsrisker och marknadsrisker har Länsförsäkringar Jämtland identifierat riskområdena: operativ risk, motpartsrisk, likviditetsrisk samt risker i övrig verksamhet.

Ytterligare beskrivning av risker finns i not 2.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämmans förfogande står balanserat resultat, kronor 454 451 150 samt årets vinst, kronor - 46 382 747, tillsammans kronor 500 833 897.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman besluta att disponibla vinstmedel, kronor 500 833 897, balanseras i ny räkning.

Resultaträkning koncernen tkr

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

		Koncernen	
	Not	2012	2011
Försäkring			
Premieinkomst	3, 27	431 001	433 242
Premier för avgiven återförsäkring		-53 225	-49 537
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		322	-10 690
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring		378 089	373 015
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	4	9 811	11 499
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-303 055	-352 134
Återförsäkrares andel		20 438	50 994
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-20 588	-14 667
Återförsäkrares andel		9 024	634
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-294 181	-315 173
Driftkostnader	6, 25	-79 800	-83 391
Återbäring	23	-	-30 000
Summa försäkring		13 928	-44 050
Kapitalavkastning			
Kapitalavkastning, intäkter	7	34 299	42 171
Kapitalavkastning, kostnader	8	-4 409	-18 722
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	59 379	20 246
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-1 068	-91 073
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-9 811	-11 499
Summa kapitalavkastning		78 390	-58 877
Förmedlad affär			
Resultat från andelar i intresseföretag		943	26
Intäkter fastighetsförmedling		8 536	-
Kostnader fastighetsförmedling		-9 122	-
Provisionsintäkter	10	23 255	27 798
Provisionskostnader	10	-43 000	-29 977
Summa förmedlad affär		-19 388	-2 153
Resultat före skatt		72 930	-105 080
Skatt på årets resultat	24	8 874	25 116
Årets resultat		81 804	-79 964
Övrigt totalresultat		-	-
Summa övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		81 804	-79 964

Resultaträkning moderbolaget tkr

TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

	Not	Moderbolaget	
		2012	2011
Premieintäkter efter avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	3, 27	431 001	433 242
Premier för avgiven återförsäkring		-53 225	-49 537
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker		322	-10 690
		378 098	373 015
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	4	9 811	11 499
Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring			
Utbetalda försäkringsersättningar			
Före avgiven återförsäkring	5	-303 055	-352 134
Återförsäkrares andel		20 438	50 994
Förändring i avsättning för oreglerade skador			
Före avgiven återförsäkring		-20 588	-14 667
Återförsäkrares andel		9 024	634
		-294 182	-315 173
Driftkostnader	6, 25	-79 199	-81 866
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat före återbäring		14 529	-12 525
Återbäring	23	0	-30 000
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat efter återbäring		14 529	-42 525
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Kapitalförvaltning			
Kapitalavkastning, intäkter	7	38 296	46 168
Kapitalavkastning, kostnader	8	-4 409	-18 722
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	9	49 334	11 245
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	9	-1 068	-91 073
Kapitalförvaltningens resultat		82 153	-52 382
Kapitalavkastning överförd till skadeförsäkringsrörelsen		-9 811	-11 499
Återstående kapitalavkastning		72 342	-63 881
Övriga intäkter och kostnader	10	-19 745	-2 179
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		67 126	-108 585
Bokslutsdispositioner			
Avsättning till säkerhetsreserv		-12 000	-
Avsättning till periodiseringsfond		-2 400	-
Lämnade koncernbidrag		-3 998	-3 997
Upplösning periodiseringsfond		-	12 473
Resultat före skatt		48 728	-100 109
Skatt på årets resultat	24	-2 345	24 203
Årets resultat		46 383	-75 906
Rapport över totalresultat för moderbolaget (tkr)		2012	2011
Årets resultat		46 383	-75 906
Övrigt totalresultat		-	-
Årets totalresultat		46 383	-75 906

Resultatanalys moderbolaget tkr

Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	Totalt 2012	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motorfordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återförsäkring
Premieintäkt f.e.r. (not RA 1)	378 099	8 212	83 776	94 953	102 757	59 513	349 211	28 888
Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen	9 811	1 263	1 009	1 341	884	3 198	7 695	2 116
Försäkringsersättningar f.e.r. (not RA 2)	-294 182	-8 409	-59 456	-71 318	-78 428	-49 770	-267 381	-26 801
Driftkostnader	-79 199	-4 531	-13 843	-32 855	-13 206	-14 221	-78 656	-543
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	14 529	-3 465	11 486	-7 879	12 007	-1 280	10 689	3 660
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat 2011 före återbäring	-12 525	-8 372	1 264	-33 930	5 931	12 044	-23 063	10 538
Avvecklingsresultat								
Avvecklingsresultat brutto	430	13 483	682	-4 567	-2 382	-6 741	430	-
Återförsäkrares andel	853	-8 302	-1 905	3 487	-1 106	8 679	853	-
Avvecklingsresultat f.e.r.	1 283	5 136	-1 223	-1 080	-3 488	1 938	1 283	-
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring								
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	-174 032	-4 352	-41 431	-48 077	-48 534	-31 524	-173 918	-114
Oreglerade skador	-612 439	-77 664	-43 015	-85 114	-22 881	-214 039	-442 713	-169 726
Återbäring	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring	-786 471	-82 016	-84 446	-133 191	-71 415	-245 563	-616 631	-169 840
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	177 435	32 730	2 372	22 197	539	113 734	171 572	5 863

Noter till resultatanalys

NOT RA 1	Totalt 2012	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återför- säkring
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	431 001	9 423	86 945	125 741	103 477	67 737	393 323	37 678
Premier för avgiven återförsäkring	-53 224	-984	-2 735	-29 515	-1 384	-8 652	-43 270	-9 954
Förändring i avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker	322	-227	-434	-1 273	664	428	-842	1 164
Premieintäkt f.e.r.	378 099	8 212	83 776	94 953	102 757	59 513	349 211	28 888

NOT RA 2	Totalt 2012	Sjuk och olycksfall	Hem, villa och fritidshus	Företag, lantbruk, fastighet	Motor- fordon	Trafik	Summa direkt försäkr.	Mottagen återför- säkring
Utbetalda försäkrings- ersättningar före avgiven återförsäkring	-303 055	-9 101	-64 275	-94 024	-80 041	-41 743	-289 184	-13 871
Återförsäkrarens andel	20 438	892	1 246	11 501	1 637	4 190	19 466	972
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-20 589	8 994	6 723	4 361	1 341	-26 113	-4 694	-15 895
Återförsäkrarens andel	9 024	-9 194	-3 150	6 844	-1 365	13 896	7 031	1 993
Försäkringsersättning f.e.r.	-294 182	-8 409	-59 456	-71 318	-78 428	-49 770	-267 381	-26 801

Rapport över finansiell ställning tkr

		Koncern	
	Not	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR			
Rörelsefastighet	11	85 799	86 488
Materiella tillgångar	18	7 417	6 872
Placeringar i intresseföretag	12,26	6 751	5 727
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	15	177 435	168 411
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	1 893	1 606
Förvaltningsfastigheter	11	11 500	10 000
Aktier och andelar	13,17	771 646	822 587
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	14,17	347 908	441 228
Fordringar avseende direkt försäkring	16	147 230	151 199
Fordringar avseende återförsäkring		13 060	14 126
Övriga fordringar		9 975	896
Förutbetalda anskaffningskostnader	19	20 862	22 637
Upplupna ränte- och hyresintäkter		1 343	1 275
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3 547	4 445
Likvida medel		291 063	64 724
SUMMA TILLGÅNGAR		1 897 429	1 802 221
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Balanserade vinstmedel		787 058	865 790
Årets resultat		81 804	-79 964
Eget kapital	20	868 862	785 826
Försäkringstekniska avsättningar	21,22,23	786 955	766 715
Avsättning för uppskjuten skatt	24	146 432	157 507
Skulder avseende direkt försäkring		10 519	10 576
Skulder avseende återförsäkring		4 655	6 039
Övriga skulder		27 642	24 391
Skulder intresseföretag		-	313
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		52 364	50 854
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 897 429	1 802 221

Balansräkning tkr

TILLGÅNGAR	Not	Moderbolaget	
		2012-12-31	2011-12-31
Placeringstillgångar			
Byggnader och mark	11	86 374	101 063
Placeringar i koncern- och intresseföretag	12,26	111 209	110 709
Andra finansiella placeringstillgångar			
- Aktier och andelar	13,17	641 732	701 218
- Obligationer och räntebärande värdepapper	14,17	347 908	441 228
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	17	1 893	1 606
		1 189 116	1 355 824
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador	15	177 435	168 411
Fordringar			
Fordringar avseende direkt försäkring	16	147 230	151 199
Fordringar avseende återförsäkring		13 060	14 126
Fordringar koncernföretag		158	-
Övriga fordringar		9 737	887
		170 185	166 212
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	18	6 293	6 872
Kassa och bank		289 425	64 326
		295 718	71 198
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränte- och hyresintäkter		18 397	14 327
Förutbetalda anskaffningskostnader	19	20 862	22 637
Övriga förutbet. kostnader och upplupna intäkter		3 314	4 445
		42 573	41 409
SUMMA TILLGÅNGAR		1 875 027	1 803 054

Balansräkning tkr, forts.

		Moderbolaget	
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2012-12-31	2011-12-31
Eget kapital	20		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Reservfond		8 850	8 850
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst		454 451	544 313
Årets resultat		46 383	-75 906
		509 684	477 257
Obeskattade reserver			
Utjämningsfond		22 260	22 259
Säkerhetsreserv		382 513	370 513
Periodiseringsfond		14 171	11 771
		418 944	404 543
Försäkringstekniska avsättningar			
Ej intjänade premier och kvardröjande risker	21	174 032	174 355
Oreglerade skador	22	612 439	591 850
Återbäring	23	484	510
		786 955	766 715
Avsättningar för andra risker och kostnader			
Avsättning för uppskjuten skatt	24	45 651	45 507
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring		10 519	10 576
Skulder avseende återförsäkring		4 655	6 039
Övriga skulder		25 315	24 391
Skulder koncernföretag		21 323	16 874
Skulder intresseföretag		-	313
		61 812	58 193
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		51 981	50 839
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 875 027	1 803 054
POSTER INOM LINJEN			
Panter och därmed jämförliga säkerheter ställda för egna skulder och för såsom avsättningar redovisade förpliktelser, varje slag för sig			
För försäkringstekniska avsättningar registerförda tillgångar			
		609 036	597 794
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga
Åtaganden		Inga	Inga

Rapport över förändringar i eget kapital tkr

	Balanserade vinstmedel	Periodens resultat	Totalt eget kapital
Koncernen			
Ingående eget kapital 2011-01-01	802 930	62 861	865 791
Omföring av föregående års totalresultat	62 861	-62 861	-
Justering tidigare år	-1	-	-1
<i>Årets totalresultat</i>			
Årets resultat	-	-79 964	-79 964
Årets övriga totalresultat	-	-	-
S:a årets totalresultat	-	-79 964	-79 964
Utgående eget kapital 2011-12-31	865 790	-79 964	785 826
Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning 2011-12-31	865 790	-79 964	785 826
Justerat eget kapital 2012-01-01	865 790	-79 964	785 826
Omföring av föregående års resultat	-79 964	79 964	-
Förvärv av dotterbolag	1 232	-	1 232
<i>Årets totalresultat</i>			
Årets resultat	-	81 804	81 804
Årets övriga totalresultat	-	-	-
S:a årets totalresultat	-	81 804	81 804
Utgående eget kapital 2012-12-31	787 058	81 804	868 862

Se not 21 för uppdelning bundet och fritt eget kapital.

Moderbolaget	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2011-01-01	8 850	487 484	56 829	553 163
Disposition av 2010 års resultat		56 829	-56 829	
Årets resultat			-75 906	-75 906
Utgående eget kapital 2011-12-31	8 850	544 313	-75 906	477 257
Ingående eget kapital 2012-01-01	8 850	544 313	-75 906	477 257
Disposition av 2011 års resultat		-75 906	75 906	
Årets resultat *			46 383	46 383
<u>Ändrad redovisningsprincip</u>				
Justering övervärde förvaltningsfastighet		-7 791		-7 791
Justering avskrivningar förvaltningsfastighet		-1 590		-1 590
Justering avskrivningar rörelsefastighet		-4 575		-4 575
Utgående eget kapital 2012-12-31	8 850	454 451	46 383	509 684

* Från och med 2011 redovisas koncernbidrag som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Kassaflödesanalys (indirekt metod) tkr

	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2012	2011	2012	2011
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt och bokslutsdispositioner		72 930	-105 080	67 126	-108 585
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	KA 1	-36 391	103 201	-26 496	106 696
Betald skatt		-12 310	-12 604	-12 310	-12 604
<hr/>					
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av tillgångar och skulder					
		24 229	-14 483	25 320	-14 493
Förändring i finansiella placeringstillgångar		210 101	60 184	209 575	60 184
Förändring av rörelsefordringar		-4 352	-19 571	-4 281	-19 571
Förändring av rörelseskulder		1 498	-18 465	3 620	-14 472
<hr/>					
Kassaflöde från den löpande verksamheten					
		231 476	7 665	234 234	11 648
Investeringsverksamheten					
Nettoinvestering i materiella tillgångar		-2 504	-2 747	-2 504	-2 747
<hr/>					
Kassaflöde från investeringsverksamheten					
		-2 504	-2 747	-2 504	-2 747
Finansieringsverksamheten					
Övriga förändringar lån		-	13 686	-	13 686
Koncernbidrag		-	-	-3 998	-3 997
Aktieägartillskott		-2 443	-2 143	-2 443	-2 143
Förvärv av dotterbolag		-190	-	-190	-
<hr/>					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten					
		-2 633	11 543	-6 631	7 546
<hr/>					
Årets kassaflöde					
		226 339	16 461	225 099	16 447
<hr/>					
Likvida medel vid periodens början		64 724	48 263	64 326	47 879
Likvida medel vid periodens slut		291 063	64 724	289 425	64 326
<hr/>					
Not KA 1					
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet					
Avskrivningar		5 122	4 953	5 166	3 428
Nedskrivningar		2 133	5 010	2 133	5 010
Orealiserade värdeförändringar		-58 311	70 827	-48 266	79 828
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r		11 243	14 033	11 243	14 033
Återbäring		-	510	-	510
Netto övriga upplupna kostnader och intäkter		4 115	8 628	-22	4 621
Övriga justeringar		250	-734	250	-734
Resultatandel från intresseföretag		-943	-26	-	-
<hr/>					
Summa:		-36 391	103 201	-29 496	106 696

Noter till de finansiella rapporterna

Företagsinformation

Denna års- och koncernredovisning omfattar kalenderåret 2012 och avges per den 31 december 2012. Den avser Länsförsäkringar Jämtland, ömsesidigt skadeförsäkringsbolag med säte i Östersund. Adressen till huvudkontoret är Prästgatan 18, Östersund och organisationsnummer är 593200-1828. Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 26 mars 2013. Resultat- och balansräkningen blir föremål för fastställande på stämman den 12 april 2013. Koncernens huvudsakliga verksamhet beskrivs i förvaltningsberättelsen.

NOT 1 Redovisningsprinciper

I denna not beskrivs inledningsvis koncernens redovisningsprinciper. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen, med de avvikelser som anges i avsnittet Moderbolagets redovisningsprinciper.

Om inte annat anges, avser uppgifterna i notförteckningen både koncernen och moderbolaget. Samtliga beloppsuppgifter anges i tkr, om inte annat anges. Samtliga belopp är, om inte annat anges, avrundade till närmaste tusental.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) samt tolkningar av dessa utgivna av IFRS Interpretations Committee, såsom de antagits av EU. Därutöver tillämpas lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560), Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd FFFS 2008:26 samt ändringsföreskrift 2009:12 i tillämpliga delar. Koncernen följer rekommendationer från Rådet för finansiell rapportering RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner.

Moderbolaget tillämpar FFFS 2008:26 och ändringsföreskrift 2009:12 och 2011:28 ÅRFL samt RFR 2. I övrigt följer moderbolaget samma principer som för koncernen utom det som framgår i "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolaget och koncernens principer beror på begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av årsredovisningslagen och tryggandelagen samt i vissa fall av skatteskal.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättande av redovisning i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventalförpliktelser. Ledningens uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antagandena ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Bedömningar och uppskattningar som ligger till grund för redovisning och värdering av försäkringstekniska avsättningar har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringsavtal samt i not 2, där upplysningar om risker i verksamheten lämnas

Nya och ändrade standarder och tolkningar som ännu ej trätt i kraft.

Vid upprättandet av redovisningen per den 31 december 2012 finns det standarder och tolkningar som publicerats men ännu inte trätt i kraft. Företagsledningen bedömer att övriga nya och ändrade standarder och tolkningar inte kommer att få någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter den period då de tillämpas för första gången.

Transaktioner i utländsk valuta

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvalutan för moderbolaget och för koncernen. Funktionell valuta är valutan i de primära ekonomiska miljöer som bolagen bedriver sin verksamhet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningarna redovisas i resultaträkningen.

Övriga redovisningsprinciper

Försäkringsavtal redovisas enligt principerna i IFRS 4. Se vidare under avsnittet om Redovisning av försäkringsavtal. Finansiella instrument redovisas enligt principerna i IAS 39. Det innebär att samtliga finansiella instrument klassificerats i enlighet med kategorierna av finansiella instrument i IAS 39. Hur denna klassificering gjorts framgår nedan i avsnittet Klassificering av finansiella instrument. IAS 39 innebär även att transaktionskostnader inte medräknas i anskaffningsvärdet för finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde över resultaträkningen. Noterade instrument värderas till aktuell köpkurs utan avdrag för transaktionskostnader.

Resultatredovisning

Resultatet redovisas i två huvuddelar. Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat samt ett icke-tekniskt resultat som omfattar den del av kapitalavkastningen som återstår efter överförd avkastning till försäkringsrörelsen samt förmedlad liv- och bankaffär. Kapitalavkastningen inkluderar orealiserade värdeförändringar. Orealiserade värdeförändringar med avdrag för uppskjuten skatt redovisas inom Eget fritt kapital under rubriken Balanserade vinstmedel.

Försäkringsrörelsen har tillförts en ränta på summan av halva premieintäkter och genomsnittet av in- och utgående avsättningar för oreglerade skador, allt för egen räkning. Metoden för framtagande av kalkylräntan är oförändrad mot 2011. I denna metod används den genomsnittliga räntan på 60-dagars statsskuldväxlar. För 2012 är använd räntesats 1,20 (1,59) procent och gäller för alla försäkringsgrenar utom olycksfall och trafik. För försäkringsgrenarna olycksfall och trafik är räntesatsen fastställd som den genomsnittliga räntan för en sjuårig statsobligation under de senaste fem åren, inkluderande uppskattning 2012. För 2012 uppgår denna beräknade räntesats i olycksfall och trafik till 2,58 (3,25) procent. Den till försäkringsrörelsen överförda räntan uppgår dock högst till den i resultaträkningen redovisade totala kapitalavkastningen i kronor för aktuellt år och lägst till ett belopp som motsvarar årsgenomsnittet för aktuellt år för 60-dagars statsskuldväxlar omräknat till effektiv ränta.

Konsolideringsprinciper

Dotterbolag

Dotterbolag är företag som står under ett bestämmande inflytande från moderbolaget. Bestämmande inflytande innebär direkt eller indirekt en rätt att utforma ett företags finansiella och operativa strategier i syfte att erhålla ekonomiska fördelar. Vid bedömningen om ett bestämmande inflytande föreligger, beaktas potentiella röstberättigande aktier som utan dröjsmål kan utnyttjas eller konverteras.

Dotterbolag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterbolag betraktas som en transaktion varigenom koncernen indirekt förvärvar dotterbolagets tillgångar och övertar dess skulder och eventalförpliktelser. Det koncernmässiga anskaffningsvärdet fastställs genom en förvärvsanalys i anslutning till förvärvet. I analysen fastställs dels anskaffningsvärdet för andelarna eller rörelsen, dels det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar samt övertagna skulder och eventalförpliktelser. Anskaffningsvärdet för dotterbolagsaktierna respektive rörelsen utgörs av summan av de verkliga värdena per förvärvsdagen för erlagda tillgångar, uppkomna eller övertagna skulder och för emitterade egetkapitalinstrument som lämnats som vederlag i utbyte mot de förvärvade nettotillgångarna. Förvärvsrelaterade kostnader vid rörelseförvärv redovisas enligt IFRS 3 som kostnader i resultaträkningen i de perioder då de uppkommer och tjänsterna erhålls. Vid rörelseförvärv där anskaffningskostnaden överstiger nettovärdet av förvärvade tillgångar och övertagna skulder samt eventalförpliktelser, redovisas skillnaden som goodwill. När skillnaden är negativ redovisas denna direkt i resultaträkningen.

Dotterföretags finansiella rapporter tas in i koncernredovisningen från och med förvärvstidpunkten till det datum då det bestämmande inflytandet upphör.

Intresseföretag

Intresseföretag är de företag i vilka koncernen har ett betydande inflytande, men inte ett bestämmande inflytande, över den driftsmässiga och finansiella styrningen. Vanligtvis genom andelsinnehav mellan 20 och 50 procent av röstetalet. Från och med den tidpunkt som det betydande inflytandet erhålls redovisas andelar i intresseföretag enligt kapitalandelsmetoden i koncernredovisningen. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen redovisade värdet på aktierna i intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens egna kapital samt koncernmässig goodwill och andra eventuella kvarvarande värden på koncernmässiga över- och undervärden. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel i intresseföretags resultat" koncernens andel i intresseföretagens nettoresultat efter skatt och minoritet justerat för eventuella avskrivningar, nedskrivningar eller upplösningar av förvärvade över- respektive undervärden.

Eventuell skillnad vid förvärvet mellan anskaffningsvärdet för innehavet och ägarföretagets andel av det verkliga värdet netto av intresseföretagets identifierbara tillgångar, skulder och eventalförpliktelser redovisas i enlighet med IFRS 3 Rörelseförvärv.

När koncernens andel av redovisade förluster i intresseföretaget överstiger det redovisade värdet på andelarna i koncernen reduceras andelarnas värde till noll. Avräkning för förluster sker även mot långfristiga finansiella mellanhavanden utan säkerhet, vilka till sin ekonomiska innebörd utgör del av ägarföretagets nettoinvestering i intresseföretaget. Fortsatta förluster redovisas inte såvida inte koncernen har lämnat garantier för att täcka förluster uppkomna i intresseföretaget.

Kapitalandelsmetoden tillämpas fram till den tidpunkt när det betydande inflytandet upphör.

Transaktioner som elimineras vid konsolidering

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och realiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner mellan koncernföretag, samt koncernbidrag elimineras i sin helhet vid upprättandet av koncernredovisningen. Realiserade vinster som uppkommer från transaktioner med intresseföretag elimineras i den utsträckning som motsvarar koncernens ägarandel i företaget. Realiserade förluster elimineras på samma sätt som realiserade vinster, men endast i den utsträckning det inte finns något nedskrivningsbehov.

Intäkter

Intäkter hänförliga från försäkringsavtal

Dessa intäkter behandlas under avsnittet Redovisning av försäkringsavtal.

Intäkter för förmedling av liv-, bank- och fondtjänster

Länsförsäkringar Jämtland erbjuder och förmedlar ett brett utbud av försäkring inom livområdet samt bank- och fondtjänster genom avtal med Länsförsäkringar AB och dess helägda dotterbolag. För de förmedlade affärerna har bolaget ansvaret för kundrelationerna och erhåller ersättning för detta. Intäkterna redovisas i det icke-tekniska resultatet under Övriga intäkter och kostnader. Intäkterna redovisas i den takt de tjänas in, dvs. när tjänsten utförts.

Ränteintäkter

För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderats till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter.

Finansiella instrument

Redovisning i balansräkningen

Finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen när Länsförsäkringar Jämtland blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när de faktureras. Leverantörsskulder tas upp när faktura mottagits. Andra skulder tas upp när motparten har presterat och en avtalsenlig skyldighet att betala föreligger. Detta gäller även då faktura ännu inte mottagits. Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserats, förfaller eller bolaget förlorar kontrollen över dem. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av finansiella skulder.

Finansiella tillgångar och skulder presenteras brutto i balansräkningen om det inte finns en rätt och en avsikt att reglera mellanhavandena netto. I dessa fall presenteras posterna netto. För alla räntebärande finansiella instrument, även de som värderas till verkligt värde, redovisas faktiska ränteintäkter och räntekostnader. Upplupen ränta på räntebärande tillgångar och skulder redovisas, separat från tillgången eller skulden som räntan belöper på.

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde. Anskaffningsvärde för finansiella instrument som klassificerats som finansiella tillgångar redovisade till verkligt värde via resultaträkningen, består av verkligt värde exklusive transaktionskostnader. Transaktionskostnader, t.ex. courtage för dessa instrument, kostnadsförs således direkt som kapitalförvaltningskostnader. För övriga finansiella instrument motsvarar anskaffningsvärdet instrumentets verkliga värde inklusive transaktionskostnader. Efter anskaffningstillfället beror redovisning och värdering av finansiella instrument av hur de har klassificerats enligt nedan. För redovisade värden med uppdelning på värderingskategori se not 18.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Länsförsäkringar Jämtland förvaltar och utvärderar alltid resultatet av samtliga placeringstillgångar (alla aktier, obligationer, derivat och fastigheter) på basis av verkligt värde förutom när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. I uppföljningen av kapitalförvaltningens resultat är fokus främst riktat på nyckeltalet totalavkastning. I detta mått inkluderas såväl realiserade som orealiserade resultat, förutom i de

fåtal fall när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Detta innebär att även placeringar i onoterade aktier såsom t.ex. LFAB ingår i denna utvärdering.

Det är därför Länsförsäkringar Jämtlands bedömning att en redovisning till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen ger mer relevant redovisningsinformation för läsarna av årsredovisningen. Av detta skäl väljer Länsförsäkringar Jämtland alltid att kategorisera sina finansiella tillgångar såsom finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen förutom (i) när verkligt värde inte kan fastställas på ett tillförlitligt sätt och (ii) när redovisningslagstiftningen inte medger detta vid redovisning i juridisk person. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen utgörs i balansräkningen av aktier i andra företag än koncern och intresseföretag samt obligationer.

Alla derivat som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet (i enlighet med IAS 39). Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. Länsförsäkringar Jämtland har 2012 inga derivat i redovisningen.

Aktier och andelar i koncern- och intresseföretag värderas i moderbolagets balansräkning till anskaffningsvärdet. Eventuellt nedskrivningsbehov prövas regelbundet.

Finansiella tillgångar som innehas för handelsändamål

Finansiella tillgångar som kan säljas redovisas till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade direkt i eget kapital. Länsförsäkringar Jämtland har 2012 inga tillgångar som klassificerats såsom finansiella tillgångar som kan säljas. Eget kapitalinstrument som klassificeras som tillgångar som kan säljas skrivs ned vid en väsentlig (mer än 20 procent) eller utdragen (minst nio månader) nedgång i det verkliga värdet under instrumentets anskaffningsvärde. Om nedskrivningsbehov föreligger för en tillgång i kategorin tillgångar som kan säljas, omförs tidigare eventuell ackumulerad värdeminskning redovisad direkt mot eget kapital till resultaträkningen. Nedskrivningar av eget kapitalinstrument som redovisats i resultaträkningen återförs inte senare via resultaträkningen.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Vid varje rapporttillfälle utvärderas om det finns objektiva indikationer att lån eller fordringar är i behov av nedskrivningar.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen

Denna kategori instrument utgörs av derivat med negativa marknadsvärden och som inte används för säkringsredovisning. Alla derivat med negativa marknadsvärden som inte ingår i säkringsredovisning klassificeras (i enlighet med IAS 39) som innehav för handelsändamål oavsett syftet med innehavet. Finansiella skulder som innehas för handelsändamål ingår i kategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde med värdeförändringarna redovisade över resultaträkningen. Länsförsäkringar Jämtland har 2012 inga derivat i redovisningen.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av skulder till kreditinstitut och övriga skulder. Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Upplupet anskaffningsvärde bestäms utifrån den effektiva ränta som beräknades när skulden togs upp.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid från anskaffningstidpunkten understigande tre månader, och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

Värderingsprinciper

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på finansiella tillgångar som är noterade på en aktiv marknad motsvaras av tillgångens noterade köpkurs på balansdagen utan avdrag för framtida transaktionskostnader. Sådana instrument återfinns på balansposterna Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt Derivat. Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom att använda värderingstekniker, t.ex. nyligen genomförda transaktioner, pris på liknande instrument och diskonterade kassaflöden. Onoterade tillgångar utgörs i balansräkningen av onoterade aktieinnehav.

Länsförsäkringar Jämtlands innehav i Länsförsäkringar AB har värderats till verkligt värde på basis av aktiernas substansvärde. Eftersom aktierna innehåses med hembudsförbehåll enligt vilket aktierna i första hand måste erbjudas de övriga ägarna till ett pris som motsvarar substansvärdet, så utgör substansvärdet i de flesta fall aktiernas verkliga värde. I det fall aktiernas verkliga värde, beräknat enligt en kassaflödesmetod, uppgår till ett lägre belopp än substansvärdet, så redovisas aktierna till detta lägre värde.

Verkligt värde på derivat som inte är noterade på en aktiv marknad fastställs genom en användning av värderingsmodeller som är etablerade på marknaden. Värdena tillhandahålls i allmänhet av motparten till derivatet, som är högt ratade svenska finansiella institut. Länsförsäkringar Jämtland har 2012 inga derivat i redovisningen.

Redovisning i resultaträkningen av realiserade och orealiserade värdeförändringar

För finansiella instrument, som värderas till verkligt värde över resultaträkningen, redovisas såväl realiserade som orealiserade värdeförändringar i den icke-tekniska redovisningen som kapitalavkastning intäkter eller kapitalavkastning kostnader beroende på om värdeförändringen är positiv eller negativ.

Övriga tillgångar

Rörelsefastigheter

Länsförsäkringar Jämtland redovisar rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Rörelsefastigheter redovisas i balansräkningen för koncernen och avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Rörelsefastigheterna skrivs av enligt reglerna för komponentavskrivning. Detta innebär att fastigheternas anskaffningsvärde delas upp i ett antal komponenter som skrivs av under olika förväntade nyttjandeperioder. Rörelsefastigheternas uppdelning i komponenter har huvudindelningen byggnader och mark. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Byggnaderna består emellertid av flera komponenter vars nyttjandeperiod varierar. Nyttjandeperioderna har bedömts variera mellan 10-100 år för dessa komponenter.

Följande huvudgrupper av komponenter har identifierats som ligger till grund för avskrivningen på byggnader:

- Stomme	100 år
- Yttertak, fasad, fönster	50 år
- Stomkompletteringar, innerväggar	40 år
- Installationer el, VVS	40 år
- Inre ytskikt, maskinell utrustning	20 år

Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut.

Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Avgörande för bedömningen när en tillkommande utgift läggs till anskaffningsvärdet är om utgiften avser utbyten av identifierade komponenter, eller delar därav, varvid sådana utgifter aktiveras. Även i de fall ny komponent tillskapats läggs utgiften till anskaffningsvärdet.

Eventuella oavskrivna redovisade värden på utbytta komponenter, eller delar av komponenter, uttrangeras och kostnadsförs i samband med utbyte. Reparationer kostnadsförs löpande.

Förvaltningsfastigheter

Förvaltningsfastigheter är fastigheter som innehas i syfte att erhålla hyresintäkter och/eller avkastning genom värdestegring. Förvaltningsfastigheter redovisas i balansräkningen till verkligt värde. Det verkliga värdet baseras helt och hållet på värderingar av utomstående oberoende värderingsmän med erkända kvalifikationer och med adekvata kunskaper i värdering av fastigheter av den typ och med de lägen som är aktuella. Värdering sker normalt årligen. Om det under löpande år föreligger indikationer på väsentliga värdeförändringar på fastigheterna sker en omvärdering av de aktuella fastigheterna i samband med kvartalsrapporteringen till Finansinspektionen.

Verkligt värde är det belopp till vilket en tillgång skulle kunna överlåtas eller en skuld regleras, mellan kunniga parter som är oberoende av varandra och som har ett intresse av att transaktionen genomförs. Verkligt värde på förvaltningsfastigheterna har fastställts med en kombinerad tillämpning av ortsprismetod, utifrån redovisade jämförelseköp. Såväl orealiserade som realiserade värdeförändringar redovisas i resultaträkningen.

Tillkommande utgifter för förvaltningsfastigheter läggs till det redovisade värdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med utgiften kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer. Kostnader som avser utbyten av hela eller delar av identifierade komponenter av fastigheten aktiveras liksom utgifter för helt nya komponenter. Reparationer av förvaltningsfastigheter kostnadsförs i samband med att kostnaden uppkommer.

Immateriella tillgångar

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga. Avskrivning redovisas i resultaträkningen linjärt över den beräknade nyttjandeperioden. Den beräknade nyttjandeperioden för redovisade immateriella tillgångar är fem år.

Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas som tillgång i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer att komma Länsförsäkringar Jämtland till del och anskaffningsvärdet för tillgången kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförliga kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort ur balansräkningen vid uttrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller uttrangering/avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller uttrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för

direkta försäljningskostnader. Vinst och förlust redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod som är tre till fem år beroende på typ av tillgång. Tillämpade avskrivningsmetoder samt tillgångarnas restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid slutet av varje räkenskapsår.

Nedskrivning av materiella och immateriella tillgångar

Materiella och immateriella tillgångar (med undantag för tillgångar för försäljning och avyttringsgrupper samt förvaltningsfastigheter) prövas för nedskrivning enligt IAS 36. En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets (grupp av enheters) redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde (med avdrag för försäljningskostnader) och tillgångens nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden till en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas till den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden (en kassagenererande enhet).

För goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod eller som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. För andra tillgångar görs en beräkning om det finns en indikation på att nedskrivningsbehov föreligger. En nedskrivning belastar resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet (grupp av enheter) fördelas i första hand till goodwill. Därefter görs en proportionell nedskrivning av övriga tillgångar som ingår i enheten (gruppen av enheter).

En nedskrivning reverseras om det både finns indikation på att nedskrivningsbehovet inte längre föreligger och det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. Nedskrivning av goodwill återförs dock aldrig. En reversering görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts. Under räkenskapsåret har ingen nedskrivning av materiella tillgångar skett.

Redovisning av försäkringsavtal

Försäkringsavtal redovisas i enlighet med IFRS 4. Enligt IFRS 4 ska endast sådana kontrakt som överför betydande försäkringsrisk mellan försäkringsgivare och försäkringstagare redovisas som försäkring. Kontrakt som inte överför tillräcklig risk redovisas som antingen finansiella instrument eller serviceavtal. Enligt de kontrakt som Länsförsäkringar Jämtland tecknat utgår olika belopp vid försäkringsfall, beroende på skadans omfattning och kontraktstyp. Samtliga Länsförsäkringar Jämtlands försäkringskontrakt har bedömts överföra tillräckligt mycket risk för att de ska klassas som försäkring enligt definitionen i IFRS 4. Detta innebär inte någon förändring jämfört med tidigare redovisning.

Premieinkomst

Som premieinkomst redovisas samtliga premier för vilka ansvarighet inträtt, det vill säga när försäkringsperioden börjat löpa eller premien förfallit till betalning.

Premieintäkt

Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Den del av premieinkomsten från försäkringskontrakt som avser tidsperioder efter balansdagen avsätts till premiereserv i balansräkningen. Beräkning av avsättning till premiereserv sker i normalfallet genom att premieinkomsten periodiseras utifrån det underliggande försäkringskontraktets löptid samt att korrigerings görs utifrån ett antagande om viss annullation i terminspremierna.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar utgörs av redovisningsperiodens kostnader för inträffande skador vare sig de är anmälda eller inte. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar, skaderegleringskostnader och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Återvinning avseende redan kostnadsförda skador redovisas som en reducering av skadekostnaden.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker samt avsättning för oreglerade skador och motsvarar förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningen för ej intjänade premier och kvardröjande risker avser att täcka den förväntade skade- och driftskostnaden under den återstående löptiden på ingångna försäkringskontrakt. Avsättningen beräknas normalt strikt tidsproportionellt, så kallad pro rata temporis-beräkning. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka de förväntade skade- och driftskostnaderna för skadereglering, förstärks de med ett tillägg för kvardröjande risker, nivå tillägg. Denna bedömning innefattar bl.a. uppskattningar av framtida skadefrekvenser och andra faktorer som påverkar behovet av nivå tillägg.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador ska täcka de förväntade framtida utbetalningarna för samtliga inträffade skador, inklusive de skador som ännu inte rapporterats, så kallad IBNR-avsättning. Avsättningen inkluderar även kostnader för skadereglering samt förväntad kostnadsökning. Uppskattningen av avsättningsbehovet görs för de flesta skador med statistiska metoder. Det mest väsentliga antagandet som ligger till grund för dessa metoder är att historiska utfall kan användas för beräkning av framtida skadekostnader. För de större skadorna och för skador med komplicerade ansvarsförhållanden görs en individuell bedömning. Avsättningarna för oreglerade skador är väsentliga för en bedömning av redovisat resultat och ställning, eftersom en avvikelse mot faktiska framtida utbetalningar resulterar i ett avvecklingsresultat som redovisas kommande år. En redogörelse för bolagets avvecklingsresultat återfinns i resultatanalysen. Risken för en felaktig avsättning kommenteras vidare i not 2. Där åskådliggörs också nuvarande avsättning för oreglerade skador genom en beskrivning av skadekostnadernas utveckling över tiden.

Förlustprovning

Tillräckligheten i de försäkringstekniska avsättningarna prövas löpande och per varje balansdag. De avsättningar som gjorts för oreglerade skador och ej intjänade premier undersöks då var för sig. Avsättningen för oreglerade skador grundar sig på beräknade framtida ersättningsutflöden. Prognoserna över avsättningsbehovet görs med vedertagna aktuariella metoder. Metoderna beaktar nulägesbedömningar av alla avtalsenliga kassaflöden och av andra hänförliga kassaflöden, exempelvis skaderegleringskostnader. De framtida kassaflödena har beräknats med diskontering. Om provningen visar att de redovisade avsättningarna minskat med det redovisade värdet på förutbetalda anskaffningskostnader inte är adekvat redovisas förändringen i resultaträkningen. Tillräckligheten i avsättningen för ej intjänade premier testas per verksamhetsgren och försäkringsklass. Eventuell otillräcklighet som iakttas i premieansvaret, korrigeras genom att bokföra en avsättning för kvardröjande risker. Förändringen i avsättningen för kvardröjande risk redovisas över resultaträkningen.

Återförsäkring

Kostnader för återförsäkring redovisas i resultaträkningen under kostnadsposten Premier för avgiven återförsäkring. Premier för mottagen återförsäkring redovisas under intäktsposten Premieinkomst. Den del av risken för vilken återförsäkring tecknats redovisas i balansräkningen som Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar. Kontroller för att fastställa eventuella nedskrivningsbehov avseende denna post genomförs löpande och per balansdagen. Nedskrivningsbehov föreligger när det bedöms som sannolikt att återförsäkraren inte kommer att infria sina åtaganden enligt återförsäkringsavtalen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Försäljningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal och som bedöms generera en marginal som minst täcker anskaffningskostnaderna har aktiverats. Anskaffningskostnader innefattar driftskostnader som direkt eller indirekt kan hänföras till tecknandet eller förnyandet av försäkringsavtal såsom provisioner, marknadsföringskostnader samt löner och omkostnader för säljpersonalen. Anskaffningskostnader avskrivs på tolv månader.

Andra redovisningsprinciper av betydelse

Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas i balansräkningen när en befintlig legal eller informell förpliktelse föreligger som en följd av en inträffad händelse och det också är troligt att regleringen av denna förpliktelse kommer att kräva ett utflöde av ekonomiska resurser vars storlek kan uppskattas tillförlitligt. Om effekten av tidpunkt för betalning är väsentlig, diskonteras det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar, och om det är lämpligt, de risker som är förknippade med förpliktelsen.

En eventalförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser, eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

Skatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen, såvida inte den underliggande transaktionen redovisas direkt mot eget kapital då även den tillhörande skatteeffekten redovisas direkt mot eget kapital. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur redovisade värden på tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Pensioner

Företagets pensionsplaner för kollektivavtalade tjänstepensioner är tryggade genom försäkringsavtal. Pensionsplanen för företagets anställda har bedömts vara en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Företaget har dock gjort bedömningen att UFR 6 Pensionsplaner som omfattar flera

arbetsgivare är tillämplig även för företagets pensionsplan. Företaget saknar tillräcklig information för att möjliggöra en redovisning i enlighet med IAS 19, och redovisar därför i enlighet med UFR 6 dessa pensionsplaner som avgiftsbestämda. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i resultaträkningen i den takt de intjänas genom att de anställda utfört tjänster åt företaget under en period.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Av detta avsnitt framgår på vilka punkter moderbolagets redovisningsprinciper avviker från koncernens. De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter. Moderbolaget upprättat årsredovisning enligt lagbegränsad IFRS.

Ändrad redovisningsprincip

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter under posten Byggnader och mark har tidigare värderats till verkligt värde med värdeförändringar redovisade i resultaträkningen. Från och med räkenskapsåret 2012 redovisas både förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar i enlighet med ÅRFL och RFR2. Skälet till en ändrad redovisningsprincip är att värdering till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar ger en mer rättvisande bild av syftet med bolagets innehav av fastigheter under dess livslängd.

Tidigare bokförda övervärden har redovisats mot balanserade vinstmedel i eget kapital. Ackumulerade avskrivningar fram till och med räkenskapsårets början har redovisats mot balanserade vinstmedel i eget kapital. Årets bokförda avskrivningar har redovisats i resultaträkningen.

Byggnader och mark

Länsförsäkringar Jämtland redovisar förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt utgifter direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar redovisas i resultaträkningen under posten Driftkostnader.

Förvaltningsfastigheter och rörelsefastigheter skrivs av enligt bedömd nyttjandeperiod. Ingen avskrivning sker på komponenten mark vars nyttjandeperiod bedöms som obegränsad. Tillämpad avskrivningsmetod och bedömd nyttjandeperiod omprövas vid varje års slut. Tillkommande utgifter läggs till anskaffningsvärdet endast om det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med tillgången kommer att komma företaget till del och anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Alla andra tillkommande utgifter redovisas som kostnad i den period de uppkommer.

Samtliga fastigheter redovisas under byggnader och mark i moderbolagets balansräkning.

Dotterföretag och intresseföretag

Andelar i dotter- och intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden. Som intäkt redovisas endast erhållna utdelningar under förutsättning att dessa härrör från vinstmedel som intjänats efter förvärvet. Utdelningar som överstiger dessa intjänade vinstmedel betraktas som en återbetalning av investeringen och reducerar andelens redovisade värde. Nedskrivningsbehov testas löpande.

Skatter och obeskattade reserver

I moderbolaget redovisas obeskattade reserver inklusive uppskjuten skatteskuld. I koncernredovisningen delas däremot obeskattade reserver upp på uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Koncernbidrag

Från och med 2011 redovisas koncernbidrag som lämnats och erhållits i syfte att minimera koncernens totala skatt som bokslutsdisposition i resultaträkningen. Koncernbidrag som är att jämställa med en utdelning redovisas som utdelning i resultaträkningen. Lämnade koncernbidrag som är att jämställa med aktieägartillskott redovisas som investering i aktier i dotterföretag och erhållna koncernbidrag som utdelning.

NOT 2 Risker och riskhantering

Inledning

Länsförsäkringar Jämtlands resultat beror dels av försäkringsverksamheten och de försäkringsrisker som hanteras där, dels av placeringsverksamheten och finansiella risker. Risk och riskhantering är därför en central del av verksamheten. Denna not omfattar en beskrivning av bolagets riskhanteringsorganisation samt kvantitativa och kvalitativa upplysningar om försäkringsrisker och finansiella risker.

Mål, principer och metoder för riskhantering

Syftet med Länsförsäkringar Jämtlands riskhanteringsorganisation är att identifiera, mäta och styra samtliga risker som bolaget är exponerat för och som kan ha en väsentlig påverkan på bolagets resultat och ställning, både försäkringsrisker och finansiella risker. Ett viktigt syfte är också att säkerställa att det finns en betryggande solvens i förhållande till riskerna.

Länsförsäkringar Jämtlands sätt att hantera risktagandet bygger på tydligt definierade ansvarsområden och väl fungerande processer. Bland annat finns dokument som styr riskbedömning och riskurval vid införsäkringstillfället. Vidare finns en riskberäkningsmodell där risker inom olika områden kvantifieras.

Ansvar för Länsförsäkringar Jämtlands riskarbete ligger hos styrelsen som årligen beslutar om de övergripande styrdokument. Styrelsen får löpande rapportering om hur riskerna utvecklas. Styrelsen har inrättat tre utskott: bankstyrelse, finansutskott och ersättningsutskott. Styrelsen har dessutom en oberoende granskningsfunktion till sitt förfogande.

I bankstyrelsen ingår två styrelseledamöter och vd. Bankstyrelsen fattar självständigt beslut om de krediter som enligt instruktionen ingår i dess ansvarsområde. I finansutskottet ingår två styrelseledamöter och vd. Controller är adjungerad till finansutskottet. Finansutskottet har bland annat till uppgift att löpande följa utvecklingen av tillgångarna och ta fram förslag till eventuella förändringar av riktlinjerna för kapitalförvaltningen och det regelverk som styr bolagets kapitalförvaltning. I ersättningsutskottet ingår styrelsens ordförande samt ytterligare en bolagsstämموvald ledamot. Ersättningsutskottet är beredande organ till styrelsen och ska därvid utarbeta förslag till styrelsens beslut om ersättning och övriga villkor för verkställande direktören. Den oberoende granskningsfunktionen ska genom att undersöka och utvärdera den interna styrningen medverka till kontroll av att verksamheten inom bolaget bedrivs mot fastställda mål och i enlighet med styrelsens intentioner och riktlinjer.

I den operativa riskorganisationen finns förutom vd, en riskkontrollfunktion, en compliance-funktion och en riskbedömningskommitté. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att identifiera och beskriva olika riskområden. I detta ansvar ligger även att tillsammans med företagsledningen och bolagets compliance-funktion, ta fram styrdokument som beskriver hur de olika riskerna ska hanteras. Riskkontrollfunktionen har även till uppgift att rapportera om den löpande riskhanteringen till styrelsen.

Compliance-funktionen är ett stöd för att bolaget ska arbeta enligt gällande regler och har bl.a. till uppgift att bistå organisationen vid utformning av interna regelverk, bevaka förändringar i de externa regelverken och följa upp regelefterlevanden. Compliance-funktionen rapporterar regelbundet till styrelse och vd, samt lämnar årligen en samlad bedömning av hur väl verksamheten uppfyller gällande regler och normer.

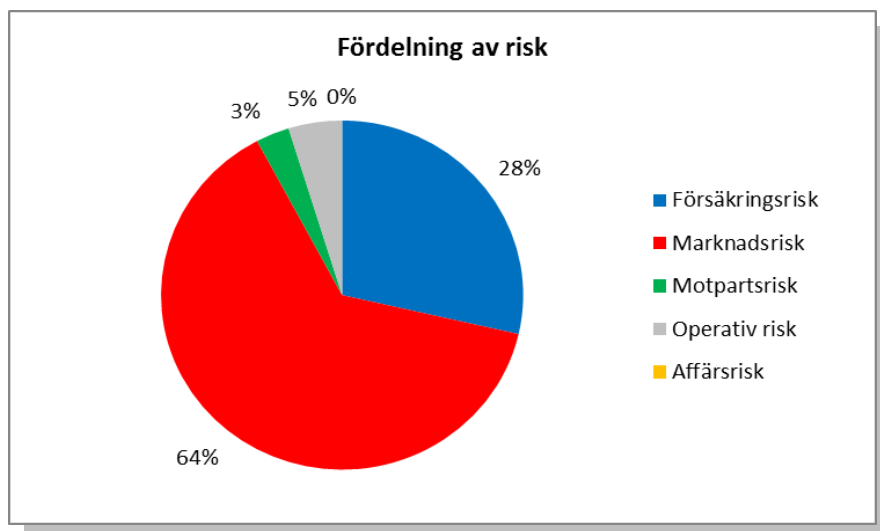
Riskbedömningskommittén har till uppgift att skapa riktlinjer och beslutsordning som leder till att

bolaget får ett ur risksynpunkt bra försäkringsbestånd.

Länsförsäkringar Jämtland har dessutom en säkerhetsfunktion som har till uppgift att löpande arbeta med operativa säkerhetsfrågor och ett väl fungerande miljöledningssystem, vars syften är att hantera och begränsa risktagande inom dessa områden.

I cirkeldiagrammet nedan visas fördelningen av risk i Länsförsäkringar Jämtland per den 31 december 2012.

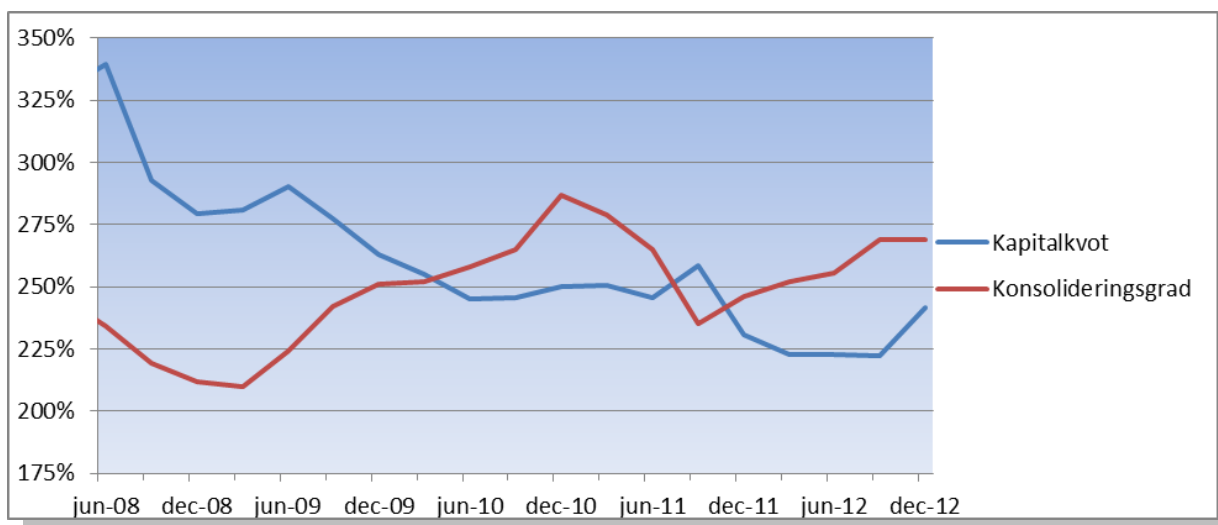

Rapportering av risk

Länsförsäkringar Jämtland har en intern beräkningsmodell för att mäta totalrisk. Modellen är ett led i anpassningen till de så kallade riskbaserade solvensregler som ska införas inom EU.

I beräkningen ingår att mäta risk för följande risktyper: skadeförsäkringsrisk, marknadsrisk, operativ risk, affärsrisk och motpartsrisk (risken att en motpart inte kan fullgöra sina förpliktelser).

Konsolideringskapitalet ställs i relation till det totala riskbeloppet. Länsförsäkringar Jämtlands styrelse får fyra gånger per år en riskrapport där det framgår hur de olika riskerna utvecklats över tiden, samt hur relationen mellan konsolideringskapital och totalrisk utvecklas.

Bilden visar relationen mellan konsolideringskapital/kapitalkrav (total risk) samt konsolideringsgraden de senaste fyra åren.

Länsförsäkringar Jämtland styrs av en mängd legala krav. Finansinspektionen är tillsynsmyndighet för de finansiella bolagen. Varje kvartal rapporteras uppgifter om bland annat kapitalbas och solvensmarginal till Finansinspektionen. Från och med 2007 inrapporteras även uppgifter enligt det så kallade trafikljussystemet. Trafikljussystemet är ett stresstest som görs för att kontrollera att bolaget klarar av sina åtaganden även i perioder med kraftiga rörelser på de finansiella marknaderna. Länsförsäkringar Jämtland uppfyller med god marginal minimikraven.

Risker i skadeförsäkringsrörelsen

Skadeförsäkringsrisker består av teckningsrisk, reservrisk och katastrofrisk. Innebörden av dessa begrepp och generella metoder för att hantera dessa typer av risker beskrivs nedan.

Teckningsrisk

Teckningsrisk avser risken för förluster i ny tillkommande affär, beroende på antingen större skadebetalningar än beräknat eller på att premieintäkterna blir lägre än beräknat. Som grund för beräkningen används premieintäkt för egen räkning.

Reservrisk

Reservrisk är risken för att avsättningen för oreglerade skador inte räcker för att reglera inträffade skador. Den hanteras främst genom utvecklade aktuariella metoder och en noggrann kontinuerlig uppföljning av anmälda skador.

Bolagets totala åtagande för pågående försäkringar och oreglerade skador (brutto) uppgår till 612 (592) Mkr. Uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna innefattar viss osäkerhet, eftersom avsättningarna motsvarar en bedömning av framtida skadeersättningar. Bedömningarna grundar sig på information om historiska skador som är kända på balansdagen. Därutöver beaktas förändringar i skadekostnadsutvecklingen, förändringar i lagstiftning och andra ekonomiska förhållanden. Vid reservsättning används vedertagna aktuariella metoder, främst Chain Ladder, i kombination med prognoser över antal skador och medelskadekostnader. Osäkerheten är störst i skadepportföljer med lång avvecklingstid. Främst gäller det skador där stora utbetalningar kan komma många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik- och olycksfallförsäkring.

När det gäller trafikskador finns även en osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader. Även en förändring av skadeinflationsantagandet kan få stor påverkan på skadekostnaden och avsättningen för oreglerade skador. Utvecklingen av bolagets avsättning för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador.

Länsförsäkringar Jämtland redovisar diskonterade avsättningar för oreglerade skador i trafikförsäkring. Detta innebär att bolaget även har en ränterisk inbyggd i de försäkringstekniska avsättningarna. Tyngdpunkten i framtida betalningsflöden uppfyller kraven för Finansinspektionens föreskrifter.

Den totala avsättningen för oreglerade skador i trafikaffären (inklusive mottagen återförsäkring) uppgår före diskontering till 364,7 Mkr brutto, motsvarande belopp efter diskontering är 300,0 Mkr. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska skulder utgörs av den del av oreglerade skador som täcks av återförsäkraren baserat på återförsäkringskontrakt. Även återförsäkrarens andel av avsättningen för oreglerade skador i trafikförsäkringsaffär redovisas till diskonterade värden. Återförsäkrarens andel av avsättning för oreglerade skador uppgår före diskontering till 141,8 Mkr, motsvarande belopp efter diskontering är 113,7 Mkr. I trafikaffären uppgår den totala diskonteringseffekten netto till -36,5 Mkr.

Länsförsäkringsgruppen har ett försäkringstekniskt råd som bland annat har till uppgift att rekommendera vilken diskonteringsränta som bör användas för diskontering av skadereserverna i trafikaffären.

Länsförsäkringar Jämtland har valt att följa denna rekommendation och den rekommenderade räntesatsen uppgår för närvarande till 2,0 (2,5) procent. Räntesatsen beräknas som medelvärdet av faktisk ränta jämte förväntad ränta på en fyraårig statsobligation per den 31 december 2009, 2010, 2011 och 2012. Från denna beräknade räntesats avräknas ett allmänt osäkerhetsavdrag om 15 procent.

Katastrofrisk

Länsförsäkringar Jämtlands verksamhetsområde är Jämtlands län, vilket innebär att de risker som tecknats är koncentrerade till en förhållandevis liten region. Detta medför en relativt stor risk att flera enskilda försäkringar blir skadedrabbade vid en större skada som exempelvis en stormskada eller andra naturkatastrofer. Genom det i nästa avsnitt beskrivna interna riskutbytet är Länsförsäkringar Jämtland både skyddat mot och exponerat för katastrofskador som inträffar i de övriga länsförsäkringsbolagen. Åtagandet är den enskilt största risken och utgör ett belopp som motsvarar 15 procent av det egna kapitalet vid årets ingång. Det inträder då gruppens externa katastrofskydd är uttömt.

Riskhantering i skadeförsäkringsrörelsen

Länsförsäkringar Jämtland tecknar såväl direkt skadeförsäkring som mottagen skadeåterförsäkring inom områdena sjukdom och olycksfall, egendom, ansvar, motorfordon, trafik samt mottagen livåterförsäkring. För att reducera försäkringsrisken finns olika metoder. Riskminskning med avseende på osäkerheten i enskilda försäkringsavtal åstadkommes dels genom diversifiering, det vill säga genom att utöka portföljen med avtal som är oberoende av varandra, dels genom att säkerställa en i organisationen väl förankrad prissättningsprocess, så att premien i varje enskilt avtal motsvarar den faktiska riskexponeringen. För att säkerställa detta görs inom ramen för prissättningsprocessen löpande uppföljning av tariffer och vid behov görs justeringar.

Länsförsäkringar Jämtland upprättar även detaljerade interna riktlinjer, riskurvalsregler, för att säkerställa en riktig bedömning och kvantifiering av den risk som tecknas. Riskurvalsreglerna revideras minst en gång per år och fastställs av vd. Ett viktigt led i detta är även besiktning av nya och befintliga risker. Riskurvalsreglerna anger också kvantitativa gränser för hur stor exponeringen maximalt får vara inom olika riskområden. I riktlinjerna fastställs inom vilka försäkringsklasser, storlekar, geografiska områden och sektorer där Länsförsäkringar Jämtland är villigt att exponera sig för risk. På så sätt säkerställs en lämplig fördelning inom portföljen. En särskild riskbedömningskommitté utvärderar löpande olika risker och föreslår vid behov lämpliga åtgärder.

För att ytterligare begränsa riskerna i försäkringsrörelsen deltar bolaget i ett riskutbyte tillsammans med de 22 övriga bolagen i Länsförsäkringsgruppen. Riskutbytet innebär att de deltagande bolagen begränsar sina åtaganden i försäkringsavtalen upp till vissa, av styrelsen fastställda självbehåll. Återförsäkringen tar alltså sikte på att begränsa kostnaderna för egen räkning, i första hand per enskild skada, i andra hand per händelse, och i tredje hand för det totala årsresultatet.

Den del av skadekostnaden som överstiger självbehållet, netto efter återvinning från de skydd som Länsförsäkringar AB upphandlat på den externa återförsäkringsmarknaden, för skadorna som omfattas av riskutbytet, sprids ut över länsbolagen och Länsförsäkringar AB. Återförsäkringsprogrammen ger, med undantag för vissa risker, ett automatiskt skydd och kapacitet att teckna risker upp till vissa beloppsgränser. Risker som inte omfattas av den automatiska kapaciteten återförsäkras på marknaden för fakultativ återförsäkring. Programmen gäller kalenderårsvis. De förnyas eller omförhandlas varje år.

Det externa katastrofskyddet har under året varit begränsat till 7 miljarder totalt för de 23 länsförsäkringsbolagen och Länsförsäkringar Sak tillsammans. För katastrofskador som överstiger 7 miljarder kronor har det under verksamhetsåret även funnits ett internt återförsäkringsskydd inom länsförsäkringsgruppen. Risken att av misstag teckna en risk som i sin helhet, eller till en del, inte täcks av

gällande återförsäkringsprogram, är en processrisk, och är ett exempel på risk som definitionsmässigt hör hemma under rubriken ”Operativa risker”.

Tecknings- och reservrisken är störst i skadeportföljer med lång avvecklingstid, det vill säga avtal där de stora utbetalningarna tenderar att komma först många år framåt i tiden. Detta är särskilt märkbart inom trafik-, sjuk- och olycksfallförsäkring, vilka tillsammans utgör en relativt stor andel av total avsättning för oreglerade skador. När det gäller trafikskador tillkommer även osäkerhet om den framtida kostnadsutvecklingen på grund av att förändrad lagstiftning och myndighetsbeslut i efterhand kan påverka hur trafikförsäkringen belastas med kostnader.

Utvecklingen av avsättningen för oreglerade skador följs upp löpande genom analys av avvecklingsresultatet, dvs. en uppföljning av hur väl föregående års skadereserver räcker till att täcka kostnaden för inträffade skador. Dessa genomgångar innebär att alla skadehandläggare går igenom sina oreglerade skador och kontrollerar att den kvarvarande reserven är tillräcklig för att slutreglera skadan. Detta görs kvartalsvis.

Känslighet för risker hänförliga till försäkringsavtal

Avsättningarna för skadeförsäkringar är känsliga för förändringar i de väsentliga antaganden som antytts ovan. Känsligheten för förändringar av några av dessa antaganden är svår att kvantifiera, exempelvis förändringar i regleringen av trafikförsäkringen. Nedanstående känslighetsanalyser har genomförts genom att mäta effekten på vinst före skatt och eget kapital av rimligt sannolika förändringar i några centrala antaganden. Effekterna har mätts antagande för antagande, med övriga antaganden konstanta och utan någon hänsyn till eventuella diversifieringseffekter.

Känslighetsanalys, teckningsrisken

		Inverkan på vinst före skatt	Inverkan på eget kapital
1 % förändring i totalkostnadsprocent	+/-	3 732	2 750
1 % förändring i premienivån	+/-	3 781	2 787
1 % förändring i skadefrekvens	+/-	2 942	2 268
10 % förändring i premier för avg åf	+/-	5 323	3 923

Faktiska skadeanspråk jämfört med tidigare uppskattningar

Utöver känslighetsanalysen utgör också tidigare års skattningar av skadekostnaden för enskilda skadeår ett mått på förmågan att förutse den slutliga skadekostnaden. Tabellen nedan visar kostnadsutvecklingen för skadeåren 2003–2012 före återförsäkring.

Av den övre delen av tabellen framgår hur skattningen av den totala skadekostnaden per skadeår, exklusive mottagen återförsäkring och skaderegleringskostnader, utvecklas årsvis. Den nedre delen visar hur stor del av detta som finns i balansräkningen. Tabellen nedan visar på en god samstämmighet mellan uppskattad skadekostnad respektive år och nuvarande skattning av skadekostnaden.

Skadekostnad före återförsäkring

Skadeår	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Totalt
Uppskattad skadekostnad:											
- i slutet av skadeåret	130 947	177 858	222 807	225 657	291 065	276 167	217 790	301 605	335 726	283 553	
- ett år senare	129 653	175 053	229 516	209 741	310 639	285 254	223 748	299 643	326 650		
- två år senare	131 472	177 323	229 288	210 396	305 284	279 820	217 400	294 604			
- tre år senare	131 519	179 554	226 856	214 218	299 118	284 000	216 398				
- fyra år senare	134 760	180 527	230 223	207 307	297 606	281 217					
- fem år senare	121 972	180 111	220 437	206 137	280 501						
- sex år senare	123 496	167 392	221 458	210 515							
- sju år senare	123 817	167 727	211 566								
- åtta år senare	124 483	167 255									
- nio år senare	117 415										
- nuvarande skattning	117 415	167 255	211 566	210 515	280 501	281 217	216 398	294 604	326 650	283 553	2 389 674
Ackumulerat över/underskott	-13 532	-10 603	-11 241	-15 142	-10 564	5 050	-1 392	-7 001	-9 076	-	-73 501
% av initial skadekostnad	-10,33%	-5,96%	-5,05%	-6,71%	-3,63%	1,83%	-0,64%	-2,32%	-2,70%	-	-
Totalt utbetalt	113 735	149 081	190 326	180 769	243 533	245 537	188 820	253 401	261 588	122 821	1 949 611
Kvarstående skadekostnad	3 680	18 174	21 240	29 746	36 968	35 680	27 578	41 203	65 062	160 732	440 063
Diskonterings effekt		-2 350	-2 355	-3 961	-4 569	-5 231	-3 520	-4 370	-5 302	-6 704	-38 362
Avsättning för oregerade skador	6 072	16 905	22 465	25 524	32 656	35 045	29 887	54 513	166 105	166 106	401 701
Avsättn. 2001 och tidigare											20 972
S:a avsättning upptagen i BR	6 072	16 905	22 465	25 524	32 656	35 045	29 887	54 513	166 105	166 106	422 673

Marknadsrisk

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser, fastighetspriser och råvarupriser påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder. Marknadsrisken är risken för att verkligt värde på nuvarande eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument varierar på grund av förändringar i marknadspriser. Länsförsäkringar Jämtland har en placeringpolicy som reglerar hur tillgångarna ska placeras och till vilken risk detta får göras. Policyn revideras en gång per år av styrelsen. Länsförsäkringar Jämtlands placeringssammansättning framgår i förvaltningsberättelsen. Målet för kapitalförvaltningen är att långsiktigt generera så hög avkastning som möjligt med hänsyn tagen till risk och likviditet.

Aktiekursrisk

Aktiekursrisk är den enskilt största marknadsrisken. Aktieexponeringen i koncernen är totalt 778 (828)Mkr. Aktieplaceringarna sker i huvudsak i LFAB-aktier, aktier i Humlegården Holding I-III AB via dotterbolaget Länsförsäkringar Jämtland Fastigheter AB, aktier i fastighetsbolaget Diös AB samt i aktiefonder. Genom att placera i flera olika geografiska regioner, samt på flera olika förvaltare minskar den totala aktiekursrisken.

Känslighetsanalys aktiekursrisk

Inverkan på resultat före skatt vid tio procent upp- eller nedgång i aktiekurser är 78 Mkr.

Valutarisk

Exponering mot utländska valutor förekommer i aktiefondplaceringar i utländska aktier, till ett sammanlagt värde vid årets slut på 170 Mkr. Dessa fonder noteras i SEK, men har en inbyggd valutakursrisk i och med att fonderna handlar med utländska aktier. Valutakursrisken avser företrädesvis US dollar, euro och engelska pund.

På skuldsidan är valutarisken mycket begränsad och är endast hänförlig till ett enskilt återförsäkringskontrakt i euro.

Ränterisk

Placeringar i räntebärande värdepapper uppgår totalt till 348 (441) Mkr och består i huvudsak av svensk statsobligationsfond, säkerställd obligation samt aktieindexobligationer. Ränterisken på statsobligationsfonden påverkar resultatet med cirka 1,0 Mkr vid en procents förändring av den allmänna räntenivån. Den genomsnittliga durationen i placeringar i räntebärande papper uppgår till 0,95.

Fastighetsrisk

Exponeringen i fastigheter uppgår till totalt 97,3 (96,5) Mkr. Den mest betydande fastighetsrisken är att fastighetsvärdena minskar till följd av olika omvärldsförändringar. För Länsförsäkringar Jämtlands del är fastighetsrisken begränsad i och med att fastigheter endast utgör en mindre del av placeringstillgångarna samt att fastigheter uteslutande används i den egna rörelsen.

Operativa risker

En viktig del av riskhantering är processarbetet. En väl styrd process tydliggör för medarbetare på alla nivåer inom vilka ramar som verksamheten ska bedrivas. Processerna är även utgångspunkten för riskanalyserna, vilket återspeglas i organisation och handlingsplaner. En central del i processutvecklingen är att arbeta med ständiga förbättringar där både medarbetares och kunders synpunkter tas tillvara. Länsförsäkringar Jämtland är sedan flera år tillbaka miljöcertifierat enligt ISO 14001:2004. Funktioner för riskkontroll, compliance och oberoende granskning har, som tidigare beskrivits, bland annat till uppgift att på olika sätt identifiera, hantera och granska de operativa riskerna.

Motpartsrisk

Motpartsrisk avser de resultateffekter som uppstår om en utgivare eller motpart i ett finansiellt instrument inte kan fullgöra sina förpliktelser. För att begränsa motpartsrisken i placeringar i räntebärande värdepapper har fastställts vilken lägsta kreditvärdering en emittent ska ha. Dessutom begränsas om hur mycket som placeras hos olika emittenter. Dessa begränsningar styrs med utgångspunkt från gällande skuldtäckningsregler.

Motpartsrisken i avgiven återförsäkring är risken att betalning inte erhålls från återförsäkringsgivare i enlighet med avtalen. För att begränsa denna risk har länsförsäkringsgruppen ett särskilt regelverk för vilka externa återförsäkringsgivare som används. Minimikravet är att återförsäkringsgivare ska ha minst A-rating enligt Standard & Poor's när det gäller affär med lång avvecklingstid och minst BBB-raiting på övrig affär. I detta avseende är affär med lång avvecklingstid affär som beräknas ha en längre avvecklingstid än fem år. Dessutom eftersträvas en spridning på ett flertal olika återförsäkrare.

Länsförsäkringar Jämtland har på balansdagen; 177 (168) Mkr i återförsäkrarens andel av oreglerade skador, depåer hos företag som avgivit återförsäkring på 2 (2) Mkr, inga finansiella tillgångar som är förfallna till betalning eller som är nedskrivna och inte heller någon pant, annan säkerhet eller garantier utställda av tredje part för de finansiella tillgångarna. Det finns inte några finansiella tillgångar som har ett nedskrivningsbehov eller är oreglerade.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra åtaganden som är förenade med finansiella och försäkringstekniska skulder. För Länsförsäkringar Jämtland är likviditet normalt inget problem, eftersom premierna i försäkringsrörelsen betalas in i förskott och stora skadeutbetalningar ofta är kända långt innan de förfaller.

Länsförsäkringar Jämtlands strategi för att hantera likviditetsrisker syftar till att i största möjliga utsträckning matcha förväntade in- och utbetalningar med varandra.

Vad avser försäkringsskulder (avsättningar) framgår den beräknade tiden för kassautflödet för skulderna av nedanstående tabell.

Försäkringsskulder och dess duration (Mkr)

Försäkringsgren	Sammanlagda försäkrings- tekniska avsättningar, f.e.r	Duration år
Sjuk- och olycksfall	49,3	9,1
Hem, villa, fritidshus	82,1	1,3
Företag, lantbruk, fastighet	111,0	1,4
Motorfordon	70,9	0,6
Trafik	131,8	12,0
Mottagen återförsäkring	164,0	11,1
Totalt	609,1	6,8

Länsförsäkringar Jämtlands likviditetsexponering med avseende på återstående löptider på finansiella tillgångar och skulder framgår av tabellen nedan. Kassafloedesanalysen ger också en viss illustration av företagets likviditetssituation.

Likviditetsexponering av tillgångar och skulder i moderbolaget (Mkr)

Tillgångar	På anmodan	<3 mån	3 mån-1 år	1-5 år	>5 år	Utan löptid	Summa
Kassa och bank	289,4						289,4
Byggnader			86,4				86,4
Aktier och andelar 1)						270,3	270,3
Obligationer och andra räntebärande värdepapper			127,5	220,4			347,9
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring					1,9		1,9
Fordringar avseende direkt försäkring		38,3	108,9				147,2
Fordringar avseende återförsäkring		13,1					13,1
Övriga fordringar		0,6	8,9		0,4		9,9
	289,4	52,0	331,7	220,4	2,3	270,3	1 166,1
Skulder	På anmodan	<3 mån	3 mån- 1 år	1-5 år	>5 år	Utan löptid	Summa
Försäkringstekniska avsättningar f.e.r			70,9	193,1	345,1		609,1
Skulder avseende direkt försäkring		1,9	8,6				10,5
Skulder avseende återförsäkring		4,7					4,7
Övriga skulder		8,0	17,3	-	-	21,3	46,6
		14,6	96,8	193,1	345,1	21,3	670,9

1) avser endast aktier och andelar som kan klassificeras som omsättningsbara

Risker i övrig verksamhet

Förutom sakförsäkringsverksamheten säljer Länsförsäkringar Jämtland livförsäkringar och bankprodukter till kunderna för Länsförsäkringar Livs respektive Länsförsäkringar Banks räkning och som ersättning för detta erhålls en provision.

Den ersättning som erhålls från Länsförsäkringar Liv är till viss del förenad med ett annullationsansvar, vilket innebär återbetalningsskyldighet av erhållen provision om en kund slutar att betala in sina premier. Denna risk är relativt begränsad, dels då annullationsansvaret är treårigt, dels då den totala ersättningen uppgår till ca 8,5 Mkr.

I avtalet med Länsförsäkringar Bank regleras hur provisionsersättning beräknas i den förmedlade bankaffären. I detta avtal framgår även att Länsförsäkringar Jämtland ska stå för 80 procent av de kreditförluster som eventuellt uppkommer på de lån som förmedlats till Länsförsäkringar Bank. Det finns dock en begränsning i avtalet som innebär att ansvaret maximalt kan uppgå till det enskilda årets totala ersättning från banken. Detta innebär att denna risk är begränsad till cirka 18 Mkr för 2012.

Noter till resultat- och balansräkning tkr

Om inget annat anges avser uppgifter i not både koncern- och moderbolag.

NOT 3 Premieinkomst

	2012	2011
Direkt försäkring i Sverige	393 323	396 040
Mottagen återförsäkring	37 678	37 201
Premieinkomst	431 001	433 242

NOT 4 Kapitalavkastning överförd från kapitalförvaltningen

	2012	2011
Överförd kapitalavkastning	9 811	11 499
Räntesats %	1,20/2,58	1,59/3,25

Metod för beräkning av kalkylräntesats, se not 1 Redovisningsprinciper.

NOT 5 Utbetalda försäkringsersättningar

	Före avgiven återförsäkring		Återförsäkrarens andel		Försäkringsersättningar f.e.r.	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Utbetalda försäkringsersättningar	-278 681	-329 989	20 438	50 994	-258 243	-278 995
Driftkostnader för skadereglering	-24 374	-22 145	0	0	-24 374	-22 145
Utbetalda försäkringsersättningar	-303 055	-352 134	20 438	50 994	-282 617	-301 140

NOT 6 Driftkostnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Totala driftkostnader före funktionsindelning				
Personalkostnader	-90 870	-82 040	-90 870	-82 040
Lokalkostnader	-4 430	-5 872	-4 430	-5 872
Avskrivningar	-5 767	-4 953	-5 166	-3 428
Övriga kostnader *)	-53 012	-57 269	-53 012	-57 269
Omkostnadsbidrag	29 010	38 746	29 010	38 746
Summa totala driftkostnader	-125 069	-111 388	-124 468	-109 863
Avgår:				
Skaderegleringskostnader	26 698	25 930	26 698	25 930
Resultat av förmedlad liv- och bankaffär	19 745	2 179	19 745	2 179
Kapitalförvaltningens kostnader	600	600	600	600
Förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-1 774	-712	-1 774	-712
Återstående driftkostnader	-79 800	-83 391	-79 199	-81 866
Funktionsindelade driftkostnader				
Anskaffningskostnader	-43 452	-43 910	-43 452	-43 910
Årets förändring av förutbetalda anskaffningskostnader	-1 774	-712	-1 774	-712
Administrationskostnader	-34 574	-38 769	-33 973	-37 244
Summa driftkostnader	-79 800	-83 391	-79 199	-81 866
*)	2012	2011	2012	2011
<i>Deloitte AB</i>				
Revisionsuppdrag	-289	-193	-289	-193
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	-35	-62	-35	-62
Skatterådgivning	-	-28	-	-28
Övriga uppdrag	-95	-664	-95	-664
Summa	-419	-947	-419	-947

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter.

NOT 7 Kapitalavkastning, intäkter	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Driftöverskott på byggnader och mark				
Hyresintäkter	-	4 470	-	4 470
Driftkostnader	-	-3 907	-	-3 907
Summa driftöverskott byggnader och mark	-	563	-	563
Utdelningar på aktier och andelar				
Utdelningar på aktier och andelar	10 015	10 839	10 015	10 839
Summa utdelningar på aktier och andelar	10 015	10 839	10 015	10 839
Ränteintäkter m.m.				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	4 500	5 704	4 500	5 704
Övriga ränteintäkter m.m.	2 765	1 058	6 762	5 055
Summa ränteintäkter m.m.	7 265	6 762	11 262	10 759

Realisationsvinster				
Fastigheter	-	14 007	-	14 007
Obligationer	203	10 000	203	10 000
Aktier och andelar	16 816	-	16 816	-
Summa realisationsvinster	17 019	24 007	17 019	24 007
Summa kapitalavkastning, intäkter	34 299	42 171	38 296	46 168

NOT 8 Kapitalavkastning, kostnader	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Nedskrivningar				
Aktier och andelar	-2 133	-5 010	-2 133	-5 010
Summa nedskrivningar	-2 133	-5 010	-2 133	-5 010
Räntekostnader m.m.				
Räntekostnader	-50	-122	-50	-122
Kapitalförvaltningskostnader	-751	-994	-751	-994
Omräkningsdifferens valuta	-18	-	-18	-
Summa räntekostnader m.m.	-819	-1 116	-819	-1 116
Realisationsförluster				
Aktier och andelar	-1 457	-12 596	-1 457	-12 596
Summa realisationsförluster	-1 457	-12 596	-1 457	-12 596
Summa kapitalavkastning, kostnader	-4 409	-18 722	-4 409	-18 722

NOT 9 Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Koncernen	Orealiserade vinster		Orealiserade förluster	
	2012	2011	2012	2011
Orealiserat resultat				
Byggnader och mark	-	-	-	-14 007
Aktier och andelar	54 192	16 526	-	-57 633
Räntebärande värdepapper	5 187	3 720	-1 068	-19 433
Summa	59 379	20 246	-1 068	-91 073
Moderbolaget				
Orealiserat resultat				
Byggnader och mark	-	-	-	-14 007
Aktier och andelar	44 147	7 525	-	-57 633
Räntebärande värdepapper	5 187	3 720	-1 068	-19 433
Summa	49 334	11 245	-1 068	-91 073

NOT 10 Övriga intäkter och kostnader

	2012	2011
Provisionsintäkter bank	14 775	20 911
Provisionskostnader bank	-32 784	-20 210
Provisionsintäkter liv	8 480	6 887
Provisionskostnader liv	-10 216	-9 767
Summa övriga intäkter och kostnader	- 19 745	- 2 179

NOT 11 Byggnader och mark

	Koncernen			Moderbolaget		
	Rörelse- fastigheter	Förvaltnings- fastigheter	Totalt	Rörelse- fastigheter	Förvaltnings- fastigheter	Totalt
Antal	1	1	2	1	1	2
Areal kvm	2 208	350	2 558	2 208	350	2 558
Anskaffningsvärde	91 898	2 209	94 107	91 898	2 209	94 107
Marknadsvärde	85 799	11 500	97 299	85 799	11 500	97 299
Bokfört värde	85 799	11 500	97 299	85 799	575	86 374
Bokfört värde per kvm kr	38 858	32 857	38 037	38 858	1 643	40 501
Ytvakansgrad %	-	-	-	-	-	-
Direktavkastning %	-	-	-	-	-	-
Taxeringsvärde, tkr	17 316	5 592	22 908	17 316	5 592	22 908

Geografisk fördelning

Borgens 7 ligger i centrala Östersund och personalstugan ligger i Åre.

Värderingsmetod

Fastigheten Borgens 7 har värderats till verkligt värde, som motsvarar anskaffningskostnaden. Värdering av personalstugan har skett av extern värderingsman enligt ortsprismetoden.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2012	2011	2012	2011
Akkumulerade anskaffningsvärden				
Årets början	88 697	119 215	93 272	122 265
Aktiva förbättringar	836	0	836	0
Avyttring	-	-28 993	-	-28 993
Avskrivningar	-1 525	-1 525	-7 734	-
Utgående balans	88 008	88 697	86 374	93 272
Akkumulerade värdejusteringar				
Vid årets början	7 791	21 798	7 791	21 798
Värdejustering	1 500	-14 007	-7 791	-14 007
Utgående balans	9 291	7 791	0	7 791
Totalt värde	97 299	96 488	86 374	101 063

Andel av fastigheterna som används i den egna verksamheten

Länsförsäkringar Jämtland utnyttjar som huvudkontor hela fastigheten Borgens 7, totalt 2 208 kvm.
Fastigheten Mörviken 1:71 i Åre, totalt 350 kvm, används som konferens- och personalstuga

NOT 12 Placeringar i koncern- och intresseföretag

Koncern/intresseföretag	Ägarandel		Anskaffn. värde	Bokf. värde	Verkligt värde	Totalt eget kapital
	Antal Aktier	% *				
Koncernen						
<i>Aktier</i>						
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	7 957	6 469	6 469	25 877
Åremäklarna Aktiebolag 556470-2735	400	40	1 890	282	61	154
Summa aktier och andelar i intresseföretag			13 792	6 751	6 949	
Moderbolaget						
<i>Aktier</i>						
Logen 6 Fastighets AB, 556763-5163	1 000	100	100	100	100	101
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660- 2537	1 000	100	100	100	100	4 114
LF Norr Holding AB, 556764-1435	1 000	25	7 957	6 469	6 469	25 877
Fastighetsmäklarna Sundström & Partner i Östersund AB 556343-1443	2 000	100	4 245	419	419	419
Åremäklarna Aktiebolag 556470-2735	400	40	1 890	61	61	154
Summa aktier i koncern- och intresseföretag			14 292	7 149	7 149	
<i>Lån</i>						
LF Jämtland Fastigheter AB, 556660- 2537			104 060	104 060	104 060	
Summa lån i koncern- och intresseföretag			104 060	104 060	104 060	
Summa aktier och andelar i koncern- och intresseföretag			118 352	111 209	111 209	

* Ägarandel i % är samma som röstandel i %

NOT 13 Aktier och andelar

	Antal	Anskaffnings- värde	Verkligt/ bokfört värde
Koncernen			
Noterade aktier			
Diös fastigheter AB	2 000 002	60 000	70 000
Summa noterade aktier		60 000	70 000
Ej noterade aktier			
<i>Näringsbetingade aktier</i>			
Länsförsäkringar AB	234 850	163 519	347 343
Länsförsäkringar Mäklarservice AB	200	140	242
Länshem AB	186	1000	531
Humlegården Holding I AB	17 511	49 311	62 602
Humlegården Holding II AB	17 511	36 738	47 700
Humlegården Holding III AB	17 511	14 009	19 612
<i>Övriga onoterade aktier och andelar</i>			
Investa Företagskapital AB	3 963	4 435	4 463
Kreditgarantiföreningen Jämtland	2 000	205	205
BiessieBaenie AB	42	464	0
Summa ej noterade aktier		269 821	482 698
Noterade andelar i aktiefonder			
LF Sverigefond	39 828	30 558	30 558
SPP AIF USA	612 715	49 716	49 717
SHB Latinamerika	133 954	35 068	36 850
SHB Amerikafond	135 830	38 755	45 979
Nordea Nordamerikafond	92 676	38 648	37 236
Summa noterade andelar		192 745	200 340
Ej noterade andelar			
Brf Smyrna		5 600	5 400
Summa ej noterade andelar		5 600	5 400
Optionsdel i aktieindexobligationer			13 208
Summa aktier och andelar		528 166	771 646
Moderbolaget			
Summa enligt ovan i koncern		528 166	771 646
-avgår Humlegården Holding I-III AB		-100 058	-129 914
Summa aktier och andelar		428 108	641 732

NOT 14 Obligationer och andra räntebärande värdepapper

	Anskaffningsvärde 2012	Verkligt värde 2012	Anskaffningsvärde 2011	Verkligt värde 2011
Onoterade obligationer och andra räntebärande värdepapper				
LF Statsobligationsfond, 4 014 648 andelar	26 306	26 619	50 002	51 332
LF Penningmarknadsfond	25 000	25 237	100 000	99 700
SHB AIO, 1255	66 000	63 289	66 000	60 240
Kommuninvest, SV 560/611	65 000	64 100	65 000	61 100
Enter Return obligationsfond	54 591	57 310	51 954	55 164
Sv exportkredit 167,	20 000	22 300	20 000	21 740
LF säkerställd obligation 505	98 180	102 261	98 180	103 982
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper	355 077	361 116	451 136	453 258
Avgår derivat*		-13 208		-12 030
Summa obligationer och andra räntebärande värdepapper		347 908		441 228

*Derivat avser optionsdelen i aktieindexobligationer och klassificeras i enlighet med Finansinspektionens klassificering. Optionsdelen redovisas som aktierelaterade instrument under posten Aktier och andelar.

NOT 15 Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar

	2012	2011
Återförsäkrares andel i ingående avsättning		
för oreglerade skador	168 411	167 777
Årets förändring i återförsäkrares andel	9 024	634
Återförsäkrares andel i utgående avsättning för oreglerade skador	177 435	168 411

NOT 16 Fordringar avseende direkt försäkring

	2012	2011
Fordringar hos försäkringstagare	126 456	121 147
Fordringar hos försäkringsföretag	20 774	30 052
Summa fordringar avseende direkt försäkring	147 230	151 199

NOT 17 Kategorier av finansiella tillgångar och skulder

	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen		Låne- ford- ringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffnings värde
	Tillg. som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handels- ändamål				
Koncernen 2012						
<i>Finansiella tillgångar</i>						
Aktier och andelar	771 646			771 646	771 646	527 702
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	347 908			347 908	347 908	341 869
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 893			1 893	1 893	1 893
	1 121 447			1 121 447	1 121 447	871 464
		Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>						
Derivat	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	42 816	42 816	42 816	42 816	42 816
Moderbolaget 2012						
<i>Finansiella tillgångar</i>						
Aktier och andelar	641 732			641 732	641 732	427 644
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	347 908			347 908	347 908	341 869
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 893			1 893	1 893	1 893
Summa	991 533			991 533	991 533	771 406
		Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>						
Derivat	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	61 812	61 812	61 812	61 812	61 812
Koncernen 2011						
<i>Finansiella tillgångar</i>						
Aktier och andelar	822 587			822 587	822 587	632 038
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	441 228			441 228	441 228	451 136
Övriga finansiella placeringstillgångar	1 606			1 606	1 606	1 606
Summa	1 265 421			1 265 421	1 265 421	1 084 780
		Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>						
Derivat	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	40 153	40 153	40 153	40 153	40 153
Moderbolaget 2011						
<i>Finansiella tillgångar</i>						
Aktier och andelar	689 188			689 188	689 188	531 980
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	453 258			453 258	453 258	451 136
Övriga finansiella tillgångar	1 606			1 606	1 606	1 606
Summa	1 144 052			1 144 052	1 144 052	1 144 052
		Innehav för handels- ändamål	Övriga skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde	
<i>Finansiella skulder</i>						
Derivat	-	-	-	-	-	-
Övriga skulder	-	57 027	57 027	57 027	57 027	57 027

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden

tkr	(Nivå 1)	(Nivå 2)	(Nivå 3)	Summa
Koncernen 2012-12-31				
Aktier och andelar	283 548	478 030	10 068	771 646
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	347 908			347 908
Övriga tillgångar	1 893			1 893
Summa	633 349	478 030	10 068	1 121 447
Moderbolag 2012-12-31				
Aktier och andelar	283 548	348 116	10 068	641 732
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	347 908			347 908
Övriga tillgångar	1 893			1 893
Summa	633 349	348 116	10 068	991 533

Förändringar i värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata (Nivå 3)

	Ingående balans	Realiserade och orealiserade vinster (+) eller förluster (-) i resultaträkningen	Köp och försäljning	Flytt till (+) och från (-) nivå 3	Utgående balans	Nettoförändringar i orealiserade vinster (+) eller förluster (-) relaterade till instrument som innehas på balansdagen
Tillgångar						
Aktier och andelar	10 269	-201	-	-	10 068	-

Länsförsäkringar Jämtland har kategoriserat onoterade aktieinnehav samt andra tillgångar utan observerbar marknadsdata som nivå-3-tillgångar. Tillgångarna är värderade till anskaffningsvärde. Enligt IFRS ska en känslighetsanalys presenteras med hjälp av en alternativ värdering av dessa tillgångar.

Ur ett värderingstekniskt perspektiv har Länsförsäkringar Jämtland inte erhållit tillräckligt med information för att kunna göra en alternativ värdering. Länsförsäkringar Jämtland har därför valt att inte presentera någon alternativ värdering av dessa tillgångar.

NOT 18 Materiella tillgångar

	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde för maskiner och kontorsinventarier	42 182	40 231
Årets inköp	3 536	2 960
Försäljning/utrangering	-2 568	-1 009
Utgående anskaffningsvärde	43 150	42 182
Ingående avskrivningar	-35 567	-33 001
Årets avskrivningar	-3 597	-3 428
Försäljning/utrangering	1 967	862
Utgående avskrivningar	-37 197	-35 567
Planenligt restvärde	5 953	6 615
Varulager	340	257
Summa	6 293	6 872

Maskiner och inventarier skrivs planmässigt av på 3-5 år beroende på typ av tillgång. Varulager är värderat till anskaffningsvärde.

NOT 19 Förutbetalda anskaffningskostnader

	2012	2011
Årets ingående avsättning	23 349	23 349
Årets förändring	-712	-712
Årets utgående avsättning	22 637	22 637

Anskaffningskostnaderna periodiseras utifrån premiernas intjäningstakt.

NOT 20 Eget kapital

Koncernen	Bundet kapital	Fritt eget kapital		Totalt
	Bundna reserver	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2011-01-01	315 453	487 477	62 861	865 791
Disposition av 2010 års resultat		62 861	-62 861	
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	-9 167	9 167		
Effekt av ändrad skattesats	-10	9		-1
Årets totalresultat			-79 964	-79 964
Utgående eget kapital 2011-12-31	306 276	559 514	-79 964	785 826
Ingående eget kapital 2012-01-01	306 276	559 514	-79 964	785 826
Disposition av 2011 års resultat		-79 964	79 964	
Förskjutning mellan bundet och fritt kapital	28 627	-28 627		
Omföring resultat intressebolag	227	-227		
Förvärv av dotterbolag	716	516		1 231
Årets totalresultat			81 804	81 804
Utgående eget kapital 2012-12-31	335 846	451 212	81 804	868 862

Moderbolaget

Bundet eget kapital

Reservfond

Syftet med reservfonden är att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust.

Fritt eget kapital

Balanserade vinstmedel

Utgörs av föregående års fria egna kapital efter en eventuell reservfondsavsättning och efter att eventuell vinstutdelning lämnats. Utgör tillsammans med årets resultat summa fritt eget kapital.

Ytterligare information om det egna kapitalet finns i Rapport över förändring i eget kapital.

NOT 21 Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker

	Avsättning för ej intjänade premier		Avsättning för kvardröjande risker		Totalt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	174 355	163 665	0	0	174 355	163 665
Årets förändring	-323	10 690	0	0	-323	10 690
Utgående balans	174 032	174 355	0	0	174 032	174 355

NOT 22 Avsättning för oregrerade skador

	Inträffade och rapporterade skador		Inträffade men ej rapporterade skador		Avsättning för skaderegleringskostnader		Totalt	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Ingående balans	279 103	298 379	293 747	259 804	19 000	19 000	591 850	577 183
Årets förändring	565	-19 276	18 899	33 943	1 125	-	20 589	14 667
Utgående balans	279 668	279 103	312 646	293 747	20 125	19 000	612 439	591 850

NOT 23 Avsättning för återbäring

	2012	2011
Ingående balans	510	-
Årets avsättning	-	30 000
Utbetald återbäring	-26	-29 490
Utgående balans	484	510

NOT 24 Skatt

	Koncern		Moderbolag	
	2012	2011	2012	2011
Redovisad skatt i resultaträkningen				
Aktuell skattekostnad				
Periodens skattekostnad	-2 201	16	-2 201	16
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader *	-3 151	21 820	-144	24 187
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver *	14 226	3 280	-	-
Total redovisad skattekostnad	8 874	25 116	-2 345	24 203
Avstämning av årets skattekostnad				
Redovisat resultat före skatt	72 930	-105 080	48 728	-100 109
Skatt enligt gällande skattesats 26,3 %	-19 181	27 636	-12 815	26 329
Skatteeffekt av:				
– ej avdragsgilla kostnader	-1 421	-30 019	-1 977	-29 494
– ej skattepliktiga intäkter	15 617	5 328	12 976	2 961
– ej bokförda avdragsgilla kostnader	78	490	78	490
– justering skattemässigt restvärde inventarier	-118	-155	-118	-155
– justering av uppskjuten skatt	14 243	21 820	-144	24 187
– skatt hänförlig till tidigare år	-	16	-	16
– skatt på avsättning periodiseringsfond	-	-	-37	-130
– schablonbeskattning delägare aktiefonder	-308	-	-308	-
– övrig justering	-36	-	-	-
– Redovisad skattekostnad	8 874	25 116	-2 345	24 203
– Redovisad effektiv skatt	12,2%	23,9%	4,8%	24,2%
Uppskjuten skatt på ej bokförda skattemässiga avskrivningar fastigheter				
Ingående avsättning	1 707	4 934	1 707	4 934
Årets förändring	-1 291	-3 227	-1 291	-3 227
	-279	-	-279	-
Effekt av ändrad skattesats			-279	-
Utgående avsättning	137	1 707	137	1 707
Uppskjuten skatt på orealiserade vinster				
Ingående avsättning	49 405	67 998	43 800	64 760
Årets förändring	12 799	-18 593	10 589	-20 960
Effekt av ändrad redovisningsprincip fastigheter	-	-	-1 714	-
Effekt av ändrad skattesats	-8 078	-	-7 161	-
Utgående avsättning	54 126	49 405	45 514	43 800
Uppskjuten skatt på obeskattade reserver				
Ingående avsättning	106 395	109 675	-	-
Årets förändring	3 168	-3 280	-	-
Effekt av ändrad skattesats	-17 394	-	-	-
Utgående avsättning	92 169	106 395	-	-
Uppskjutna skatteskulder totalt	146 432	157 507	45 651	45 507

* Riksdagen har fattat beslut om ändrat skattesats från 26,3 % till 22 % från och med 2013. Förändringen påverkar beräkningen av uppskjuten skatt på temporära skillnader och obeskattade reserver. Skatteeffekten av ändrad skattesats har särredovisats under respektive post ovan.

NOT 25 Personal, löner och ersättningar

	2012	2011
Medelantal anställda		
Män	50	55
Kvinnor	59	56
Totalt	109	111
Medelantal styrelsen		
Män	4	4
Kvinnor	4	4
Totalt	8	8
Könsfördelning i bolagsledningen		
Styrelsen kvinnor	50%	50%
Ledningen kvinnor	50%	60%
Sjukfrånvaro		
Total sjukfrånvaro	2,3%	2,0%
varav total långtidssjukfrånvaro (mer än 60 dagar)	0,1%	0,4%
Sjukfrånvaro anställda under 29	*	*
Sjukfrånvaro anställda 30-49 år	1,4%	1,9%
Sjukfrånvaro anställda 50 år och äldre	4,4%	2,2%
Total sjukfrånvaro män	1,9%	0,0%
Total sjukfrånvaro kvinnor	2,8%	0,8%

Den totala sjukfrånvaron anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid inom respektive grupp.

*Redovisas inte på grund av undantagsregel i lagstiftningen, som säger att uppgiften inte ska lämnas om antalet anställda i gruppen är högst tio eller om uppgiften kan hänföras till enskild individ. Med grupp avses både ålderskategori och könsfördelning.

Löner, ersättningar och sociala kostnader har utgått enligt följande

Styrelse, vd	2 492	2 324
Sociala avgifter	1 347	1 307
-varav pensionskostnader	582	582
Tjänstemän	48 676	41 555
Sociala kostnader	26 285	22 209
-varav pensionskostnader	12 169	9 119

Pensioner

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv.

Ersättningspolicy

Enligt Finansinspektionens allmänna råd FFFS 2011:2 bör en redogörelse för företagets ersättningar lämnas i samband med att årsredovisningen fastställs.

Bolagets styrelse utsåg vid styrelsesammanträde 13 april 2012 styrelsens ordförande Tomas Eriksson samt ledamoten Marie Simonsson att ansvara för beredning av väsentliga ersättningsbeslut samt beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av bolagets ersättningspolicy. Övriga uppgifter regleras i styrelsens

arbetsordning. Tomas Eriksson och Marie Simonsson har inget beslutsmandat. Tomas Eriksson och Marie Simonsson har ansvarat för beredning och framtagande av bolagets ersättningspolicy. Policyn har fastställts av bolagets styrelse den 13 april 2012.

Ersättningsmodell och kriterier för ersättningar

Utgångspunkten för ersättningsmodellen är att den ska bidra till att skapa goda förutsättningar för Länsförsäkringar Jämtland att på ett tillfredsställande sätt utföra sitt uppdrag från ägarna. Ersättningsmodellen ska stimulera till goda prestationer och bidra till att göra bolaget till en attraktiv arbetsgivare som kan konkurrera om rätt kompetens på marknaden. Ersättningsmodellen ska vara förenlig med och främja en sund och effektiv riskhantering och inte uppmuntra till ett överdrivet risktagande eller motverka bolagets långsiktiga intressen.

Basen i ersättningsmodellen ska utgöras av fast ersättning. Den fasta ersättningen ska vara på rätt nivå för att attrahera och behålla rätt kompetens och ska sättas individuellt på en nivå med en tydlig koppling till anställdas arbete och prestation.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode. Ersättning till vd fastställs av styrelsens ordförande på styrelsens uppdrag. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av vd utifrån mandat från ersättningsutskottet. Ersättning till vd utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pensionskostnad. Övriga förmåner innefattar ränteförmån, bilförmån, parkeringsförmån samt kostförmån.

Pension för vd är avgiftsbestämd, pensionspremien uppgår till 35 procent av pensionsgrundande lön. Pensionsåldern för vd är 65 år. Pensionsåtagandet har täckts genom försäkringsavtal. I händelse av Länsförsäkringar Jämtlands uppsägning av vd är uppsägningstiden tolv månader.

Ersättningar och förmåner under 2012

	Grundlön/ Styrelse- arvode	Varav rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Summa
<i>Styrelsens ordförande</i>					
Eriksson, Tomas	247 766		228		247 994
<i>Styrelseledamöter</i>					
Bygdeståhl, Margaretha	75 516		456		75 972
Jacobsson, Björn	126 816		228		127 044
Kagart, Lena	98 216				98 216
Elgendahl Bengt-Eric	76 200				76 200
Pripp, Tom	93 916				93 916
Scherl, Eva	83 916		228		84 144
Simonsson, Marie	70 116		456		70 572
<i>Verkställande direktör</i>					
Pia Sandvik	1 620 000		51 121	582 449	2 253 570
Andra ledande befattningshavare	4 319 000	172 319	201 340	2 484 142	7 004 482
SUMMA	6 811 462	172 319	254 057	3 066 591	10 055 910

Med andra ledande befattningshavare avses de sju personer som utöver vd utgör affärsledning. Ersättning till andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pensionskostnad. Rörlig ersättning är maximerad till en månadslön och baseras på individuellt uppsatta

mål. Övriga förmåner innefattar ränteförmån, bilförmån, parkeringsförmån samt kostförmån. Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän tryggas genom försäkringsavtal i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK)/SPP samt Länsförsäkringar Liv.

NOT 26 Närstående

Närstående relationer

Moderbolaget har en närstående relation med sina koncern- och intresseföretag, se not 12.

Sammanställning över närstående transaktioner.

Koncernföretag	2012	2011
Övrigt (räntor och utdelningar)	4 002	4 002
Försäljning av varor och tjänster	645	-
Inköp av varor och tjänster	625	-
Fordringar	121 372	117 263
Skulder	21 323	17 025
Intresseföretag		
Försäljning av varor och tjänster	623	1 602
Inköp av varor och tjänster	-	1 097
Fordringar	6 469	5 814
Skulder	-	313

Transaktioner med närstående är prissatta på marknadsmässiga villkor. Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning är redovisade i not 26, Personal, löner och ersättningar. Några transaktioner med andra närstående personer finns inte.

NOT 27 Resultat per försäkringsklass

	Totalt 2012	Olycks- fall och sjukdom	Motor, ansvar mot tredje man	Motor- fordon övriga klasser	Brand och annan egendoms- skada	Allmän ansvarig- het	Rätts- skydd	Summa direkt försäk- ring	Mottagen återför- säkring
Premieintäkt									
brutto	431 323	15 009	68 165	104 141	191 229	8 008	5 929	392 481	38 842
Försäkrings- ersättningar,									
brutto	-323 644	-4 008	-67 856	-78 700	-133 493	-5 712	-4 109	-293 878	-29 766
Driftkostnader,									
brutto	-79 199	-5 526	-14 221	-13 206	-42 438	-2 006	-1 259	-78 656	-543
Resultat av avgiven									
återförsäkring	-23 762	-9 696	9 434	-1 112	-13 886	-910	-603	-16 773	-6 989
Resultat per försäkringsklass	4 718	-4 222	-4 478	11 123	1 412	-620	-42	3 174	1 544
Premieinkomst,									
brutto	431 001	15 268	67 737	103 477	192 782	8 085	5 974	393 323	37 678

I koncernen uppgår driftkostnader till -83 391 tkr.

NOT 28 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Koncernen			
2012			
Tillgångar			
Rörelsefastighet		85 799	85 799
Materiella tillgångar		7 417	7 417
Placeringar i intresseföretag		6 751	6 751
Förvaltningsfastigheter		11 500	11 500
Aktier och andelar		771 646	771 646
Obligationer och räntebärande värdepapper		347 908	347 908
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		1 893	1 893
<i>Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
- Oreglerade skador	674	176 761	177 435
Fordringar avseende direkt försäkring	147 230		147 230
Fordringar avseende återförsäkring	13 060		13 060
Övriga fordringar	9 975		9 975
Kassa och bank	291 063		291 063
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
- Förutbetalda anskaffningskostnader	20 862		20 862
- Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 890		4 890
S:a tillgångar	487 754	1 409 675	1 897 429
Skulder			
<i>Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)</i>			
- Ej intjänade premier och kvardröjande risker	48 534	125 498	174 032
- Oreglerade skador	21 126	591 313	612 439
- Återbäring	484		484
<i>Andra avsättningar</i>			
- Uppskjuten skatt		146 432	146 432
Skulder avseende direkt försäkring	10 519		10 519
Skulder avseende återförsäkring	4 655		4 655
Övriga skulder	27 642		27 642
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	48 690	3 674	52 364
S:a skulder och avsättningar	161 650	866 917	1 028 567

	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Moderbolaget			
2012			
Tillgångar			
Byggnader och mark		86 374	86 374
Placeringar i koncernföretag		111 209	111 209
Aktier och andelar		641 732	641 732
Obligationer och räntebärande värdepapper		347 908	347 908
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		1 893	1 893
<i>Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar</i>			
- Oreglerade skador	674	176 761	177 435
Fordringar avseende direkt försäkring	147 230		147 230
Fordringar avseende återförsäkring	13 060		13 060
Övriga fordringar	9 528	367	9 895
Materiella tillgångar		6 293	6 293
Kassa och bank	289 425		289 425
<i>Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter</i>			
- Förutbetalda anskaffningskostnader	20 862		20 862
- Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	4 657	17 054	21 711
S:a tillgångar	485 436	1 389 591	1 875 027
Skulder			
<i>Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)</i>			
- Ej intjänade premier och kvardröjande risker	48 534	125 498	174 032
- Oreglerade skador	21 126	591 313	612 439
- Återbäring	484		484
<i>Andra avsättningar</i>			
- Skatter		45 651	45 651
Skulder avseende direkt försäkring	10 519		10 519
Skulder avseende återförsäkring	4 655		4 655
Skulder koncernföretag		21 323	21 323
Övriga Skulder	25 315		25 315
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	48 307	3 674	51 981
S:a skulder och avsättningar	158 940	787 459	946 399

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar att, såvitt de känner till, årsredovisningen är upprättad i överensstämmelse med god redovisningssed för försäkringsföretag, lämnade uppgifter stämmer med de faktiska förhållandena och ingenting av väsentlig betydelse är utelämnat som skulle kunna påverka den bild av bolaget som skapats av årsredovisningen.

Östersund den 26 mars 2012

Tomas Eriksson
Ordförande

Lena Kagart

Eva Scherl

Marie Simonsson

Björn Jacobsson

Margaretha Bygdeståhl

Tom Pripp

Bengt-Eric Elgendahl

Håkan Segewall
Personalrepresentant

Annika Johnson
Personalrepresentant

Pia Sandvik
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har avgivits den 26 mars 2012

Claes-Göran Carlsson
Auktoriserad revisor
Deloitte AB

Ord och uttryck inom skadeförsäkring

Resultaträkning

Premieintäkter efter avgiven återförsäkring f.e.r. Premie hänförlig till räkenskapsåret med avdrag för avgivna återförsäkringspremier.

Premier för avgiven återförsäkring. Kostnad för det försäkringsbolag som inte kan eller vill bära hela den ansvarighet som det iklätt sig gentemot försäkringstagarna. Återförsäkringen, som sker hos andra försäkringsbolag, kan avse enskilda risker eller bolagets totala försäkringsaffär.

Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen. Inbetalda premier och avsättningar för oreglerade skador genererar under året avkastning. Denna avkastning överförs till försäkringsrörelsen.

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring f.e.r. Utbetalda försäkringsersättningar, förändring i avsättning för oreglerade skador samt driftkostnader för skadereglering, allt med avdrag för återförsäkrarens andel.

Driftkostnader. Sammanfattande benämning på kostnader för anskaffning, försäljning och administration med avdrag för provisioner i avgiven återförsäkring. Driftkostnader för skadereglering ingår ej.

Orealiserade vinster/förluster på placeringstillgångar. Eftersom placeringstillgångarna värderas till verkliga värden på balansdagen (med undantag för innehav i intressebolag) ska årets värdeförändringar redovisas som realiserad vinst eller förlust i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt. Beräknad skatt på realiserade vinster samt på skillnaden mellan bokfört och skattemässigt värde på fastigheter.

Resultatanalys

Avvecklingsresultat. Vinst eller förlust som uppkommer vid slutreglering av de skador eller vid omvärdering av de skador som inträffat före verksamhetsårets början.

Balansräkning

Avsättning för ej intjänade premier och kvardröjande risker. Den del av inbetald premieinkomst som hänför sig till kommande verksamhetsår. Om den avsatta premien bedöms vara otillräcklig för att täcka beräknade kostnader kan den förstärkas genom avsättning för kvardröjande risk.

Avsättning för oreglerade skador. Det beräknade värdet av bolagets samlade ansvarighet på grund av inträffade försäkringsfall som vid verksamhetsårets slut ännu inte utbetalats.

Avsättning för återbäring. Reserv för återbäring som tilldelats försäkringstagarna men som vid bokslutstillfället ännu inte förfallit till betalning.

Nyckeltal – definitioner

Totalkostnadsprocent. Summan av försäkringsersättningar f.e.r. och driftkostnader dividerad med premieintäkten f.e.r.

Konsolideringskapital. Summan av beskattat eget kapital, uppskjuten skatt, obeskattade reserver och övervärden i intressebolag.

Konsolideringsgrad. Konsolideringskapitalet i relation till premieinkomsten f.e.r.

Kapitalbas. Kapitalbasen är enkelt uttryckt det tillgängliga kapitalet. Ett företags kapitalbas innehåller i första hand eget kapital, men dessutom får man inom vissa gränser räkna in också förlagslån som tagits upp. Förlagslån är lån där långivarens fordran i händelse av företagets konkurs inte kommer att bli betald förrän alla vanliga skulder är till fullo betalda. Förlagslån ger alltså en extra buffert för övriga fordringsägare.

Solvensmarginal. Erforderlig solvensmarginal är ett mått på hur stort kapital ett företag behöver.

Beräkningen av den görs dels utifrån bolagets premieinkomst, dels utifrån dess skadeersättningar. Den erforderliga solvensmarginalen är det högsta av de två beräknade värdena. Det krävs att kapitalbasen ska vara minst så stor som den erforderliga solvensmarginalen, men också minst så stor som det så kallade garantibeloppet (ett fast belopp som inte beror av bolagets affärsvolym, däremot av vilken typ av affär bolaget sysslar med).

Direktavkastningsprocent. Nettot av ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar på aktier och andelar samt resultat på egna fastigheter i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.

Totalavkastningsprocent. Summan av direktavkastning, realiserade vinster och förluster samt orealiserade värdeförändringar under året på placeringstillgångar i relation till det genomsnittliga verkliga värdet på placeringstillgångar och likvida medel.

